

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ · ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 23^{ον} | ΑΘΗΝΑΙ 1-15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1909 | ΑΡΙΘΜΟΣ 965

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΒΥΣΣΟΝ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

*Πολλά τὰ δεινὰ κούδεν
ἀνθρώπου δεινότερον πέλει.*

ΕΝΑΣ ΕΝΑΣ κυλούν εἰς τὴν ἄβυσσον οἱ αἰῶνες. Ὁ καθένας τους πολὺν μεγάλους δι' ἓνα ἄνθρωπον, ἀπέραντος, διότι πολὺν ὀλίγοι εἶνε ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι εἶδαν καὶ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος του, ἀλλὰ πολὺ μικρὸς μέσα εἰς τὴν ἄλυσιν τοῦ ἀπείρου, γοργὰ ἀκούραστα φεύγει τὸ ρεῦμα τοῦ χρόνου. Καταπεπονημένοι, ἀνίδεοι, ἀγωνιώσαι διέρχονται αἱ ἀνθρώπινα γεγεναὶ πρὸ τοῦ θεάτρου τῆς αἰωνιότητος μετὰ τὴν εἰκόνα ἐνὸς ἀμεταβλήτου καὶ αἰωνίου σύμπαντος πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν καὶ μετὰ τὸ ὑπόκωφον ρεῦμα τοῦ χρόνου παρὰ τοὺς πόδας των.

Καὶ μέσα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα αὐτὴν, ἢ ὅποια κατ' ἀρχὰς ἦτο πενιχρὰ εἰς αἰσθήματα, πτωχὴ εἰς σκέψεις καὶ ἀνήρχετο μετὰ ἐν ἀόριστον αἰσθημα φόβου τὸν δρόμον τῆς αἰωνιότητος, ἀπὸ τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς, ἀπὸ μίαν συγκεχυμένην ἀντίληψιν τοῦ κόσμου, ἰδέαι ἀνεπτύσσοντο, ἰδέαι ἀπλαῖ καὶ στοιχειώδεις, αἱ ὅποια κατ' ἀρχὰς ἓνα μόνον εἶχον σκοπὸν τὴν ὑπερασπισιν τῆς ζωῆς, τὴν αὐτοσυντηρίαν τοῦ ἀτόμου. Ὅ,τι ἦτο ὠφέλιμον καὶ χρήσιμον εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνο ἦτο ἀληθὲς καὶ ὠραῖον. Αἱ ἰδέαι αὐταὶ διεδίδοντο πανταχοῦ καὶ ἐξάπλων τὰς ρίζας των· ἓνας φιλόσοφος—νομίζω ὁ Μπαῖν—εἶπεν ὅτι ἡ ἰδέα εἶνε φυτὸν, τὸ ὅποιο

εἰς ἀφίνετο ἐλεύθερον θὰ κατελάμβανε τὸν κόσμον ὀλόκληρον. Ἐδημιούργουν συμπαθείας καὶ ἀντιπαθείας, ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ σιγὰ σιγὰ ἀλυσοδέοντο μετὰ αὐτὰς αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων.

Ἐπάνω εἰς αὐτὰς ἐδημιουργοῦντο κοινωαὶ περιορισμένοι, θρησκείαι παιδαριώδεις, ἐπιστήμαι τῆς φαντασιοπληξίας.

Ἀλλὰ μέσα εἰς τὸν σκοτεινὸν δρόμον τῆς ἀνθρωπότητος κάποιον πνεῦμα κατώρθωνε νὰ θραύσῃ τὰς ἀλύσεις μετὰ τὰς ὁποίας ἦσαν δεμένα τὰ ἄλλα πνεύματα, κατέρριπτε μίαν ἐσφαλμένην ἰδέαν καὶ παρουσίαζεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους μίαν ἀκτίνα τοῦ αἰωνίου φωτὸς τῆς ἀληθείας. Πρὸ μιᾶς τοιαύτης ἐμφανίσεως οἱ ἄνθρωποι ἠγωνίων, ἐστενοχωροῦντο, δὲν ἤθελαν νὰ ἀφήσουν τὰς ἀρχαίας ἰδέας των διὰ νὰ παραδεχθοῦν τὴν νέαν ἰδέαν.

Ἐνα δράμα ἐτελεῖτο εἰς τὸ βάθος τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, αἱ συμπάθειαι, τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα, τὰ ὅποια ἡ παλαιὰ ἰδέα εἶχε δημιουργήσῃ, ἠγωνίζοντο τὸν ὕστατον ἀγῶνα τῆς ἐπικρατήσεως καὶ εἰς τὸ βάθος τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας ἔστειναν τὸ κατηγορητήριον τῆς νέας ἰδέας. Οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἠσθάνοντο κατὰ τι νὰ κλονίζηται μέσα των ἠγανάκτουν κατ' ἐκεῖνον, ὁ ὅποιος ἤθελε νὰ τοὺς ἐξαγάγῃ τῆς πλάνης. Τί ἤθελεν ἀληθῶς ὁ περιέργος αὐτὸς ἄνθρωπος καὶ δὲν ἄφινε τοὺς ἀνθρώπους νὰ ζήσουν ὅπως ἄλλοτε ἀφοῦ ἡ μετοβολὴ ἦτο δι' αὐτοὺς κατὰ τι τόσοσ ὀδυνηρόν.

Καὶ ὁ πρῶτος κομιστὴς τῆς νέας καὶ ἀληθοῦς ιδέας, ἀναλόγως τοῦ πνεύματος τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἐποχῆς, ἐφουέετο ἢ ἐξωρίζετο ἢ ἀπλῶς ἀπεδοκιμάζετο. Ἄλλὰ τὸν πρῶτον διεδέχετο δεύτερος, τρίτος—αὐταὶ αἱ νέαι ιδέαι βλέπετε ἔχουν φοβερὸν θέλητρον—ἡ ιδέα τέλος ἐθριάμβευε καὶ ἡ παλαιὰ μαζί με τὸν κόσμον τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν σκέψεων τὰς ὁποίας εἶχε δημιουργήσῃ κατεκρημνίζετο εἰς τὴν ἄβυσσον τῆς λήθης, τῆς αἰωνιότητος καὶ τῆς ἱστορίας, δηλ. τῆς αἰωνίας ἀπονεκρώσεως. Διότι ἡ ιδέα εἶνε ζωντανὴ μόνον ἐφ' ὅσον καταπολεμεῖται, ἐφ' ὅσον ἔχει φανατικούς ὀπαδοὺς καὶ ἐχθροὺς θανασίμους. Ἰδέα ἡ ὁποία μελετᾶται ἱστορικῶς μόνον, εἶνε ὅπως οἱ μεσαιωνικοὶ ἰππῶται μέσα εἰς τὰς πινακοθήκας.

Ὡ, πόσας ιδέας κατεβρόχθισεν ἕως τώρα ἡ ἄβυσσος τῶν αἰώνων. Πόσας πλάνας ἄφησεν ἡ ἀνθρωπότης ὀπισθεν αὐτῆς καὶ πόσας θὰ ἀφήσῃ ἀκόμη. Καὶ ἡ πορεία θὰ γίνεταί διαρκῶς μέσα εἰς τὸ θέατρον τῆς αἰωνιότητος. Πορεία ἀγωνιώδης καὶ ὑπόκοφος πρὸς τὴν κοπιαστικὴν κατὰκτησιν τῆς ἀληθείας.

Κάτω ἀπὸ ἓνα οὐρανὸν αἰωνίως μειδιῶντα, με μίαν φύσιν γύρω μαγευτικὴν ἐδημιουργήθη τὸ οἰκοδόμημα τοῦ ἀρχαίου κόσμου, με μόνον στόλισμα τὴν καλλονὴν καὶ μόνον σκοπὸν τὴν χαρὰν. Γύρω του ἐφαντάσθη ὁ κόσμος αὐτὸς ἓνα πλήθος ἀπὸ ὠραία καὶ θελκτικὰ ὑπερφυσικὰ πλάσματα, τὰ ὁποία ἔζων προπάντων χάριν τῆς ἰδικῆς των εὐτυχίας καὶ κατὰ δεύτερον λόγον χάριν τῆς εὐτυχίας τῶν ἀνθρώπων. Τὰ ὄρια τῆς πατρίδος εἶχε χοράξῃ περιορισμένα, πολλάκις μάλιστα δὲν ἐξήρχοντο τοῦ τείχους μιᾶς ὀρισμένης πόλεως. Καὶ τὸ τείχος αὐτὸ διέγραφε καὶ τὰ ὄρια τῆς φιλανθρωπίας του.

Ἐνας ἀνθρώπος ἐνεφανίσθη, ὁ ὁποῖος δὲν ἦτο ὠραῖος καὶ δὲν ἦτο εὐθυμὸς—διότι πῶς ἄλλως θὰ ἠδύνατο νὰ φιλοσοφήσῃ τόσο ὠραία περὶ τῆς χαρᾶς—καὶ ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε ἐπομένως κανένα λόγον νὰ μὲν εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν κόσμον. Ὁ ἀνθρώπος οὗτος ἦτο ὁ Σωκράτης. Ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου κόσμου τοῦ πλήρους φαντασίας καὶ χάριτος διηύθυνε τὸ ἀμείλικτον φῶς τῆς διανοίας του. Καὶ ὑπὸ τὴν ἀπεριόριστον δυνάμιν τὸ ὠραῖον οἰκοδόμημα διελύετο ὡς ἰστὸς ἀράχνης, ἡ θρησκεία ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἔλειπεν ἡ ἐιότης τῆς ἀληθείας, ἡ κοινωνία ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἔλειπεν ἡ ἀγάπη.

Τετρακόσiai χιλιάδες δούλων, λέγει ὁ Gilbert ὑπῆρχον ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐν τῇ Ἀττικῇ. Δηλ. τετρακόσiai χιλιάδες ἀνθρώπων, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους εἶχε ἀφαιρεθῆ ἡ ἐλευθερία ψυχικὴ ὑπαρξίς καὶ εἶχε μείνῃ μόνον ἡ

μηχανικὴ. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐδημιούργησαν τὸ ὑψηλότερον θέατρον τοῦ κόσμου, τὴν τέχνην, ἡ ὁποία δὲν θὰ ἀποθάνῃ ποτέ. Οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν μεγαλοφυεῖς, ἦσαν τέλειοι. Καὶ ὅμως αἱ τετρακόσiai αὐταὶ χιλιάδες τῶν δούλων!

Οἱ ἀρχαῖοι θεοὶ ἐθριάμβευσαν. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐμίσουν τὸν ἀνθρώπον αὐτόν, αἱ ιδέαι τοῦ ὁποῖου δὲν συνεφώνουν με τὰς ἰδικὰς των. Καὶ ὁ Σωκράτης κατεδικάσθη εἰς θάνατον.

Ὁ θάνατός του ὑπῆρξεν ἀπλοῦς, ἡσυχος, ἀθόρυβος ὅπως καὶ ὁ θάνατος τοῦ κοινοτέρου τῶν θνητῶν. Κανένα σύννεφον δὲν ἐσκίασε τὸν ἥλιον, ἡ τελευταία ἀκτίς τοῦ ὁποῖου ἐπρόκειτο νὰ σημάνῃ τὴν τελευταίαν στιγμὴν τῆς ζωῆς του. Ἡ ὠραιότερα δύσις τοῦ Ἀττικοῦ ὀρίζοντος συνέπεσε με τὴν δύσιν τῆς ζωῆς τοῦ σοφωτέρου τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ὅμως θὰ ἦσαν πολὺ τυφλοὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶδον ὅτι τὴν ἡμέραν ἐκείνην μαζί με τὸν Σωκράτην κατεκρημνίζετο καὶ ὁ ἀρχαῖος κόσμος εἰς τὸν θάνατον.

Διότι τὸν Σωκράτη ἀποθνήσκοντα παρηκολούθησε μέχρι τῶν τελευταίων στιγμῶν τῆς ζωῆς του ἡ Νεότης. Δέκα, εἴκοσι ἀνθρώποι ἦσαν ἐκεῖ, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχαν προφθᾶσῃ νὰ συνδεθοῦν ἀδιάρρηκτως μετὰ τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἐρρόφων ἀπλήστως ἀπὸ τὰ χεῖλη του τὸ κύκνειον ἄσμα, τὸ ὁποῖον ἀπηθανάτισεν ὁ κάλαμος τοῦ Πλάτωνος καὶ αὐριον ἐπρόκειτο νὰ μεταφέρουν εἰς τὰ πέρατα τοῦ γνωστοῦ κόσμου τὰς θεωρίας, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐδημιούργουν ἓνα νέον βίον εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Διότι αἱ ἀρχαῖα αὐταὶ ἐκήρυττον τὴν φιλαλληλίαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως. Διὰ τῆς τελευταίας του συνομιλίας μετ' αὐτῶν ὁ Σωκράτης συνωμολόγει συνθήκην μετὰ τὸ μέλλον. συνθήκην μετὰ τὴν αἰωνιότητα καὶ ἠδύνατο νὰ ἀποθάνῃ ἡσυχος, διότι ἦτο βέβαιος ὅτι αἱ ιδέαι του δὲν θὰ ἀπέθνησκον. Καὶ ὁ ἀρχαῖος κόσμος κατεκρημνίζετο, διότι δὲν εἶχε τὴν δυνάμιν νὰ μεταβληθῇ.

Ἡ πένθιμος καὶ ταπεινὴ σκηνὴ παρὰ τὸν Ἰλισσὸν ἦτο τὸ προελυθὸν τῆς μεγάλης τραγωδίας, ἡ ὁποία τετρακόσiai ἔτη μετὰ ταῦτα ἐπρόκειτο νὰ τελεσθῇ ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ. Ἐχρειάζετο ὁ θάνατος ἐνὸς θεοῦ διὰ νὰ καταρρίψῃ τὰ τείχη τὰ χωρίζοντα τὴν ἀνθρωπότητα, τὰ ὁποῖα δὲν ἴσχυσε νὰ καταρρίψῃ ὁ θάνατος ἐνὸς ἀνθρώπου.

Εἴκοσιν αἰῶνες διέρρευσαν ἀπὸ τῆς καταστροφῆς τῆς Πομπηίας μέχρι τῆς κατεδαφίσεως τῆς Μεσσήνης. Καὶ ὅμως χθὲς εἶδομεν τὴν ἀνθρωπότητα νὰ πάλλῃ με μίαν καρδίαν ὡς εἰς ἀνθρώπος, ἐνῶ μόνον ἓνας σοφὸς παρηκολούθησε μετὰ συγκίνησιν τὴν καταστροφὴν τῆς Πομπηίας καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἢ νυσταγματικὴν ἀρχαιότης

ἐξηκολούθησε μετὰ τὴν ἰδίαν ἀδιαφορίαν τὸν κουρασμένον δρόμον τῆς.

Ἀσφαλεῖς, ὑπερήφανοι, ἐβάδιζον οἱ ἀνθρώποι ἐπὶ τῆς γῆς, μετὰ τὴν ἰδέαν ὅτι ἦτο σταθερὰ καὶ ἀκίνητος. Ἦτο τὸ κέντρον τοῦ κόσμου καὶ αὐτοὶ ἴσταντο ἐπὶ τοῦ κέντρον αὐτοῦ. Ὁ ἥλιος εἶχε δημιουργηθῆ διὰ νὰ τὴν φωτίξῃ καὶ τὰ ἄστρα ἴσταντο ἐκεῖ ἐπάνω φωτεινὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα ἔγειναν διὰ νὰ ποικίλλουν τὴν μονοτονίαν τῶν νυκτῶν ἢ τὸ πολὺ πολὺ. . . διὰ νὰ σημειώωνται εἰς αὐτὰ αἱ τύχαι τῶν ἀνθρώπων. Πολὺ σπουδαῖον πρᾶγμα βέβαια αἱ τύχαι τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ μέγα οὐράνιον βιβλίον εἶχε γείνη διὰ νὰ διαβάσῃ εἰς αὐτὸ ὀλίγοι ἀγιογδύτες τὰς χαρὰς καὶ τὰς λύπας τῆς Κλεοπάτρας, τῆς Ζηνοβίας ἢ τῆς Αἰκατερίνης τῶν Μεδίκων.

Ὁ Γαλιλαῖος διέκοψε τὴν πλάνην αὐτὴν τὴν τόσο γλυκείαν. Σήμερον μᾶς φαίνεται παράδοξον πῶς τὸν κατεδίκασαν, ἀλλ' ἂν σκεφθῆ κανεὶς τοὺς ἐγωῖσμούς τοὺς ὁποῖους ἐπλήρωσε! Ἀπλοῦν ἐπεισόδιον τῆς δημιουργίας ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐνομιζον ἕως τότε ὅτι ἦσαν τὸ κέντρον αὐτῆς.

Ὁ μέγας ἐξερευνητὴς τοῦ οὐρανοῦ κόσμου κατεδικάσθη, ἀλλ' ἄλλοι ἡρωϊκοὶ πρόμαχοι τῆς ἀληθείας τὸν ἠκολούθησαν καὶ ἡ ἠττημένη ἀνθρωπότης ἠναγκάσθη νὰ παραδοθῇ. Ἐπεσαν αἱ ἀλύσει αἱ ὁποῖαι ἕως τότε περιώριζον τὸ πνεῦμα εἰς τὰς τριακοσίας ἐξήκοντα μοίρας τῆς γῆνης σφαίρας. Ἦδη ἐχώρει ἐλεύθερον πρὸς τὴν κατὰκτησιν τοῦ σύμπαιτος. Ἀλλὰ μία ιδέα ἐπὶ τόσοσιν αἰῶνας δεσπόασα τῆς ἀνθρωπότητος κατέπιπεν εἰς τὴν ἄβυσσον.

Τεραστία ἄπλωνε τὴν δυνάμιν τῆς ἐπὶ τῆς γῆς ἡ Παπικὴ ἐξουσία. Τίποτε δὲν ἠδύνατο νὰ εἶνε ἐπ' αὐτῆς ἀνεξάρτητον. Εἶχε εἰς τὰς χεῖρας τῆς τὴν διακατόμισιν τῆς πορείας τοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ γλυκυτέρα καὶ ἰδανικωτέρα τῶν θρησκευτικῶν περιβληθείσα τὰ δ'καῖώματα μιᾶς κοσμικῆς δυνάμεως περιέπεσε μοιραίως εἰς ὄλους τοὺς παραλογισμούς τῶν δυνάμεων τούτων. Ἐγεινεν, ὅπως αὐταὶ, δεσποτικὴ καὶ αὐθαίρετος. Καὶ ἦτο ὀχληροτέρα ὄλων αὐτῶν διότι ἐδέσποζεν ἄχι τῶν συνειδήσεων.

Οἱ ἀνθρώποι ἐστέναζον χωρὶς νὰ παραπονοῦνται. Ἀλλὰ παρουσιάσθη ἓνας ἀνθρώπος ὁ ὁποῖος ὠμίλησε πρὸς τὴν δυνάμιν αὐτὴν ὡς ἀνθρώπος πρὸς ἀνθρώπους. Ἄλλοι ὀπαδοὶ φανατικοὶ τὸν ἠκολούθησαν καὶ διὰ τῶν ποταμῶν τοῦ αἵματός των ἐσάλευσαν τὰ θεμέλια τῆς τεραστίας δυνάμεως.

Σιγὰ σιγὰ ἡ παγκόσμιος πρότερον δυνάμεις, εἰς τὴν ὁποῖαν μόνον ὁ Ἑλληνικὸς κληρὸς εἶχε

Μετὰ τὸν χαιρετισμόν.

ἀντισταθῆ, ἐσαρώνετο ἀπὸ τὰς ἀγνιᾶς καὶ τὰ μοναστήρια τῆς Εὐρώπης. Ὁ σιδηρὸς κλοιὸς ἐθραύσθη. Ἡ σκέψις ἠδύνατο πλέον νὰ ἀναπνέῃ ἐλεύθερα. Ὁ Πάπας περιορίσθη ἐντὸς τοῦ Βατικανοῦ. *Injuria temporum* τῇ ἀδικίᾳ τῶν χρόνων! καὶ ἡμεῖς λέγομεν, διὰ τῆς δυνάμεως τῶν αἰώνων.

Ἐπὶ αἰῶνας ἐδέσποζε τοῦ κόσμου ἡ ιδέα ὅτι αἱ γυναῖκες εἶνε ἀνεπιτήδευτοι διὰ τὰς ἐπιστήμας. Ἐπὶ αἰῶνας τὸ ἥμισυ τῆς ἀνθρωπότητος ἐστερεῖτο πνευματικῆς ἐλευθερίας. Αἴφνης μίαν ἡμέραν κάποιος ἔρριψεν εἰς τὸ μέσον κατὰ τύχην τὴν ἰδέαν αὐτὴν, ὅτι αἱ γυναῖκες δὲν εἶνε διανοητικῶς κατώτεροι τῶν ἀνδρῶν καὶ ἠμποροῦν ἄριστα νὰ εἶνε μαθηματικοὶ καὶ φιλόλογοι.

Ὁ παλαιὸς κόσμος, ἔτριξε ἐντὸς τῶν θεμελίων του. Ὡ! τώρα ὀρισμένως θὰ πέσω, εἶπεν, ἐὰν μοῦ ἀφαιρεθῇ καὶ τὸ τελευταῖον αὐτὸ στήριγμα.

Οἱ θεολόγοι κατεβίβαζον τὴν βίβλον διὰ νὰ

ἴδουν ἐὰν εἶδιδετο ὑπὸ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης τὸ δικαίωμα τῆς ἀνωτέρας ἀναπτύξεως εἰς τὰς γυναῖκας. Οἱ ὄπαδοὶ τῆς θετικῆς φιλοσοφίας ἐξήτουν θετικώτερα ἐπιχειρήματα ἀπὸ τὴν ἀνθρωπολογίαν καὶ τὴν κρανιολογίαν, τὰ ὅποια ὅταν δὲν ἦσαν γελοῖα, ἦσαν διεστραμμένα ἀπὸ μεροληπτικότητα, διὰ τὰ ἀποδείξουν τὴν φυσικὴν των ἀνεπάρκειαν. Ἄλλ' αἱ γυναῖκες ἐν τῷ μεταξὺ εἰργάζοντο, χωρὶς νὰ περιμένουν νὰ δοθῇ εἰς αὐτὰς τὸ δικαίωμα τοῦτο, οὔτε ἀπὸ τὴν θεολογίαν, οὔτε ἀπὸ τὴν ἐπιστήμην, καὶ εἰς διάστημα ὀλίγων δεκαετηρίδων κατέκτησαν ὅλους τοὺς ἐπιστημονικοὺς κλάδους.

Καὶ ἡ ἰδέα περὶ τῆς διανοητικῆς ἀνεπαρκείας τῆς γυναικὸς μαζὶ μὲ τοσας ἄλλας πλάνας κατέπεσε καὶ αὐτὴ εἰς τὴν ἄβυσσον.

ΚΑΛΙΡΡΟΗ ΑΔΑΜΙΑΔΟΥ

Η ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΒΕΕΤHOVEN

Τώρα ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἑκατονταετηρίδος τοῦ μεγάλου μουσουργοῦ Beethoven δημοσιεύονται διάφορα ἐπεισόδια τῆς ζωῆς τοῦ τόσο σκληρῶς δοκιμασθέντος περὶ τὴν δόξιν ἰδίως τῆς ἡλικίας του διὰ παθήσεως ἀνιάτου τῆς ἀκοῆς.

Ἐν ἀπὸ τὰ ἐπεισόδια αὐτὰ ἀναδημοσιεύομεν σήμερον, διότι ἐξηγεῖ πῶς ὁ μέγας συνθέτης καθ' ὅλοκληρίαν κωφὸς πλέον ἐξηκολούθει νὰ χαρίζῃ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἀληθινὰ μουσικὰ ἀριστουργήματα.

ΕΝ ΓΕΥΜΑ ΤΟΥ ΒΕΕΤHOVEN

Το 1819, εὐρισκόμουν εἰς τὴν Βιέννην, τὴν κατ' ἐξοχὴν μουσικὴν πόλιν· ἐκεῖ αἰσθάνεται κανεὶς τὴν μουσικὴν, ὁ ἀέρας εἶνε γεμάτος ἀρμονίας. Ὅλοι οἱ μεγάλοι μουσικοὶ ἐπέρασαν ἀπὸ ἐκεῖ. Ἀλλὰ τὴν ἡμέραν, διὰ τὴν ὅποιαν θὰ ὀμιλήσω, ἐπικρατοῦσε μεγάλη σιωπή, τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπεριπατοῦσα ἄσκοπα εἰς τοὺς δρόμους, περιμένουν τὴν ὄραν τῆς ἀναχωρήσεώς μου· διότι ἔφηνγα ἀπὸ τὴν Βιέννην, ὅταν εἶδα ἕνα ἄνθρωπον νὰ περνᾷ εἰς τὸν δρόμον, ἕνα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους παρατηροῦμεν καὶ ἂν τοὺς περιστοιχίζῃ ἄπειρο πλῆθος. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἐπεριπατοῦσε μὲ ἄνισο βῆμα, πότε γρήγορα, πότε ἀργά, καὶ ἐκύτταζε χαμογελῶντας δεξιὰ καὶ ἀριστερά· ἀλλὰ τὸ βλέμμα του ἦτο ἀφηρημένον, τὸ χαμόγελό του πικρὸ, καὶ ἀμέσως ἠσθάνετο ὁ παρατηρητῆς

ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔξῃ μακρὰ ἀπὸ τὸν πραγματικὸν κόσμον.

Χωρὶς νὰ τὸ θέλω, μοῦ ἦλθεν ἡ ἐπιθυμία νὰ μάθω ποίος ἦτο, καὶ τὸν ἠκολούθησα· ἔπειτα ἀπὸ ἀρκετὴν ὄραν εἰσῆλθεν εἰς ἕνα μαγαζὶ ὅπου ἐπωλοῦσαν μουσικὴν. Ὁ ἔμπορος τὸν ἐδέχθη μὲ μεγάλην εὐγένειαν καὶ τοῦ προσέφερε κάθισμα, ἀλλ' ὁ ἄγνωστος ἔμεινεν ὄρθος. Τὸν ἔβλεπα ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ τζάμια, καὶ ὁ τρόπος τῆς ὀμιλίας του ἐφαίνετο περίεργος. Ἐνῶ αὐτὸς ὠμιλοῦσε, ὁ ἄλλος ἔγραφε, καὶ ἀπὸ αὐτὸ ἐνόησα ὅτι ὁ ἄγνωστος ἦτο κουφός.

Ἐξαφνα ἔλαβεν ὕφος περισσότερο ἀπρησχυλῆμένον ἀπὸ τὸ σῦνηθες, καὶ πλησιάζων εἰς τὴν πόρτα ἄρχισε νὰ κτυπᾷ μὲ ἀρμονίαν τὸ γυαλί. Ἐμεινεν εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην ἕνα τέταρτον τῆς ὥρας. Ἐπειτα ἐπέστρεψε πλησίον τοῦ κυρίου τοῦ καταστήματος καὶ τοῦ ἔκαμεν ἕνα σημεῖον. Ἀμέσως μιὰ μικρούλα τὸν ἐπλησίασε τοῦ ἔδωκε χαρτὶ τῆς μουσικῆς καὶ μιὰ πένα. Τότε τὸν εἶδα νὰ γράφῃ γλήγορα, γλήγορα· βεβαίως ἔγραφε τὴν σύνθεσιν ὅπου εἶχε κάμει πρὸ ὀλίγου, ἐνῶ ἐκτυποῦσε ρυθμικῶς τὸ γυαλί· ἔγραψε χωρὶς διακοπὴν καὶ ὅταν ἐτελείωσεν ἔδωκε εἰς τὸν ἔμπορον τὸ χαρτὶ του, χωρὶς νὰ τὸ διαβάσῃ. Ὁ ἔμπορος ὡς ἀντάλλαγμα τοῦ ἔδωκεν ἕνα χρυσοῦν νόμισμα.

Μετὰ δύο λεπτά ἐξῆλθε καὶ ἀμέσως τὸ πρόσωπόν του ἐπανεκτέθη τὸ ἄγριον καὶ εἰρωνικὸν ὕφος του. Ἐν τούτοις τὸ βῆμα του ἦτο ελαφρότερον καὶ διηυθύνθη πρὸς ἕνα μικρὸ ξενοδοχεῖον, τὸ ὅποιον ὠνομάζετο ὁ «Γάτος ποῦ γνέθει».

Ἦτο Παρασκευὴ καὶ τὸ ξενοδοχεῖον ἦτο ἔρημον καὶ ἡ μεγάλη σάλα ἦτο σιωπηλή. οἱ φούρνοι σβυστοί, καὶ ἡ κυρία τοῦ καταστήματος προσπαθοῦσε νὰ γυαλίσῃ τὶς κατσαρόλες τῆς. Βεβαίως ἡ στιγμὴ δὲν ἦτο κατάλληλος διὰ νὰ ἔλθῃ πελάτης νὰ ζητήσῃ φαγητόν, ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἄγνωστος μας τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἦτο πλούσιος, ἐπροχώρησε μὲ θάρρος καὶ ἐξήτησε χωρὶς πολλὰ λόγια ἕνα καλὸ κομμάτι ψητὸ ζεστό.

— Δὲν ἔχω κρέας ζεστὸ, ἀπήντησεν ἡ ξενοδόχος, ἐνῶ ἐγίναιζε τὴν κατσαρόλα τῆς.

— Τότε δόσατέ μου ἕνα κομμάτι κρέας κρύον.

— Δὲν ἔχω οὔτε κρύον κρέας, ἀπήντησεν ἐκ νέου, χωρὶς νὰ διακόψῃ τὴν ἐργασίαν τῆς.

— Τοσο τὸ χειρότερον διὰ σὰς, ἀπήντησεν ὁ ξένος καὶ ἔφυγε λυπημένος καὶ ἀπογοητευμένος.

Τὸν εἶδα νὰ ἀπομακρύνεται μὲ ἀργὰ βήματα καὶ ὅταν δὲν τὸν ἔβλεπα πλέον, ἐμβῆκα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον καὶ ἀφοῦ ἐχαιρέτησα μὲ σεβασμὸν τὴν ξενοδόχον, τὴν ἠρώτησα!

Ἀπὸ τὸν λαϊκὸν ἔρανον.—Τὸ κουτάκι τῆς κ. Π. Σκουζέ.

— Κυρία, σὰς παρακαλῶ, ἠμπορεῖτε νὰ μοῦ πῆτε ποίος εἶνε ὁ κύριος, ὁ ὅποιος πρὸ ὀλίγου ἐξῆλθε; πῶς ὀνομάζεται καὶ ποῦ κατοικεῖ; Ἡ κυρία ἀκούσασα τὸν γλυκὸν τόνου τῆς φωνῆς μου, ἄφησε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴν ἐργασίαν τῆς, μοῦ ἐμειδίασε μὲ τὸ ὠραιότερον μείδιμά της καὶ μοῦ ἀπήντησε.

— Κύριε, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶνε ἕνα εἶδος μουσικοῦ, λαίμαργος καὶ μέθυσος. Γνωρίζω πολὺ τὴν ὑπηρετίαν του· κάθεται ἐκεῖ εἰς τὴν γωνίαν καὶ νομίζω πῶς ὀνομάζεται Beethoven.

Εἰς τὸ ἀκουσμά τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ὀνόματος αἰσθάνθηκα τὴν καρδιά μου νὰ σπάζῃ μέσα στὰ στήθη μου. Ἐπειτα εἶπα εἰς τὴν ξενοδόχον.

— Κυρία, θὰ σὰς ζητήσω μία μεγάλη χάριν τὴν ὅποιαν δὲν θὰ μοῦ ἀρνηθῆτε. Ἐτοιμάσατέ μου ἕνα κομμάτι κρέας βωδινὸ ψητό.

— Σιωπῆ, κύριε, μοῦ ἀπήντησε καὶ μοῦ ἔδειξε μὲ τὸ δάκτυλο τὸν φούρνον, ὁ ὅποιος ἦτο ἀναμμένος· αὐτὸ ποῦ ζητεῖτε εἶνε ἐκεῖ μέσα, ἔπειτα ἀπὸ μίαν στιγμὴν θὰ τὸ ἔχετε.

Καὶ ὅμως, τῆς ἀπήντησα, πρὸ ὀλίγης ὥρας δὲν ἠθελήσατε νὰ εὐχαριστήσετε τὸν δυστυχῆ αὐτὸν μουσικόν, διατί;

— Κύριε, μοῦ ἀπήντησεν, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶνε ἕνας λαίμαργος, ὁ ὅποιος πάντα ἔρχεται καὶ μοῦ ζητεῖ φαγητόν καὶ πληροῖνε μόνον ὅταν ἔξῃ χρήματα.

— Ποιὸ εἶνε τὸ κρασί ποῦ προτιμᾷ; ἠρώτησα.

— Καὶ ἐγὼ δὲν ἠξεύρω, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ πίνουν ὅτι εὐρουν, εἶμαι ὅμως βεβαία ὅτι θὰ ἦτο εὐχαριστημένον, ἂν εἶχε μία μπουτίλλια ἀπὸ τὸ παλὸν κρασί τοῦ Ρήνου, ποῦ ἔχω εἰς τὴν ἀποθήκην μου.

— Δόσατέ μου δύο μπουτίλλιες ἀπὸ τὸ κρασί αὐτό. Ἀμέσως ἀνοῖξε μιὰ μικρὴ πόρτα καὶ ἐξηφανίσθη· μετ' ὀλίγον ἐπανῆλθε φέρουσα δύο μπουτίλλιες σκονισμένες. Ἐβαλλὰ τὶς δύο μπουτίλλιες εἰς τὶς δύο τσέπες μου, ἐπῆρα τὸ πακέτο μὲ τὸ κρέας εἰς τὸ χέρι μου, τὴν ἐπλήρωσα καὶ ἔφυγα εὐχαριστημένον.

Ἐπειτα ἀπὸ ὀλίγα λεπτά ἔφθασα εἰς τὸ σπίτι τοῦ Beethoven· ἐκάθητο εἰς τὸ πρῶτο πάτωμα, ἡ πόρτα ἦτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνοικτή, ὥστε μόλις τὴν ἔσπρωξα, ἀνοῖξε.

Εἰσῆλθα. Εἰς τὸ πρῶτο δωμάτιον ἦτο ἕνα τραπέζι σκεπασμένον μὲ ἕνα χοντρὸ ὕφασμα, ἕνα καναρίνι ποῦ τραγουδοῦσε εὐθυμο μέσα στὸ κλουβί του, καὶ ἀπάνω εἰς ἕνα κάθισμα ἕνας χοντρός γάτος, ὁ ὅποιος ἐκύτταζε τὸ τραπέζι· καὶ ἐνιαούριζε κατὰ διαλείμματα, περισσότερο ἀπὸ τεμπελιά παρὰ ἀπὸ πείνα· ἦσαν τὸ τραπέζι, τὸ καναρίνι καὶ ὁ γάτος τοῦ Beethoven.

Ἀκούμπισα ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι τὸ πακέτο καὶ τὶς δύο μπουτίλλιες, ἐχάιδεψα τὸ γάτο, ὁ

όποιος ἄρχισε νὰ ρουρονάρη καὶ ἔχαιρέησα τὸ καναρίνι, τὸ ὅποιον ἐξακολουθοῦσε τὸ τραγουδίτου.

Εἰς τὸ μεταξύ ἐπαρουσιάσθη ἡ οἰκονόμος τοῦ Beethoven. Δὲν ἐφάνη νὰ ἐξεπλάγη ἀπὸ τὴν παρουσίαν μου περισσότερο ἀπὸ τὸ καναρίνι καὶ τὸν γάτο, καὶ ἀμέσως μού ἀνοίξε τὴν πόρτα τοῦ δωματίου τοῦ κυρίου της.

Ἐκεῖνος ἐκάθητο ἐμπρὸς εἰς τὸ παράθυρο καὶ ἐκίτταζε μὲ προσοχὴν ἕνα γαρυφαλο, τὸ ὅποιον ἐκαθάριζε ἀπὸ ἕνα πλήθος μικρὰ ἔντομα ποὺ κατέστρεφαν τοὺς τρυφεροὺς κλώνους του.

Ὁ Beethoven ἦτο κουφὸς καὶ δὲν μὲ ἄκουσε ὅταν ἐμβήκα· ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι ἦρα ὅτι χρειάζεται διὰ γράψιμο· ἔγραψα τὰ λόγια αὐτά.

«Σᾶς ἔφερα ζεστὸ κρέας καὶ παλῆ κρυστὶ τοῦ Ρήνου· ἀς φάγωμεν μαζή».

Τοῦ ἔδωκα τὸ χαρτί· πρὶν νὰ τὸ πάρῃ ἐτελείωσε τὴν ἐργασία του, ἔπειτα ἐδιάβασε αὐτὸ ποῦ τοῦ ἔγραφα, καὶ ἀμέσως τὰ μάτια του ἐφωτίσθησαν καὶ τὸ μειδίαμα ξαναφάνηκε εἰς τὰ χεῖλη του.

— Καλῶς ἤλθατε, μού εἶπε· εἰσθε Γάλλος; εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος, κάμετέ μου τὴν χάριν νὰ δειπνήσετε μαζή μου, καὶ συγχρόνως ἐφώναξε:

— Μάρθα, βάλλε σερβίτιο διὰ τὸν κύριον.

Ἐπειτα μὲ ἐπλησίασε πάλιν.

— Ἐκάματε πολὺ καλὰ νὰ ἔλθετε. μού εἶπε· ἦμουν πολὺ λυπημένος, μόνον ἡ ἐξοχὴ μὲ εὐχαριστεῖ, ἡ πόλις μὲ θανατώνει. Πνίγομαι ἐδῶ, ἀκούω ὄλων τῶν εἰδῶν τοὺς θορύβους καὶ δὲν ἠμπορῶ ν' ἀκούσω τὸν ἴδιον ἑαυτὸν μου. Ἐχασα κατὶ περισσότερον ἀπὸ τὸν Μίλτων, ὁ ὅποιος δὲν ἔχασε παρὰ τὴν ὕρασιν καὶ ὁ ὅποιος ἠμποροῦσε ν' ἀκούῃ τὰ ποιήματά του· ἔχασα τὴν ποίησίν μου, ἔχασα τὸ πᾶν καὶ τώρα στέκω εἰς τὸ ἄκρον τοῦ τάφου μου καὶ τραγουδῶ τὴν ἐπικήδειον ἀκολουθίαν.

Ἡ οἰκονόμος τοῦ μᾶς ἔκαμε σημεῖον ὅτι τὸ τραπέζι ἦτο ἔτοιμο. Μὲ ἐπῆρε μὲ εὐγένειαν ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μὲ ᾠδήγησε εἰς τὴν τραπεζαρίαν του. Εἰς τὸ τραπέζι ἦσαν δύο θέσεις μόνον, ἡ οἰκονόμος βεβαίως διὰ τὸ ἐπίσημον τῆς περιστάσεως μού παρεχώρησε τὴν θέσιν της καὶ μᾶς ὑπηρετοῦσε.

Τὸ δεῖπνον ἦτο εὐθυμον ἐκ μέρους τοῦ Beethoven. Εἶχε τόσην διάθεσιν καὶ τόσην εὐχαρίστησιν, ὥστε ἐλησμόνησα τὸ ἐλάττωμά του. Τὸ παλῆ κρυστὶ τοῦ Ρήνου τόσον τὸν εἶχε ἀναζωογονήσει, ὥστε εἰς τὸ τέλος τοῦ δεῖπνου, ἐσηκώθηκε ἀποτόμως καὶ πέρασε εἰς τὸ δωμάτιό του.

— Θέλω, μού εἶπε, νὰ σᾶς δείξω ὅτι ὁ γέρος Beethoven δὲν εἶνε τόσον κουφὸς ὅσον νομίζουν.

Καὶ συγχρόνως ἐκάθησεν εἰς τὸ πιάνο τοῦ καὶ ἄρχισε νὰ παίξῃ μίαν συμφωνίαν τῆς συνθέσεως του.

Θεέ μου! τὸ πιάνο ἦτο τόσον παράφωνο, ὥστε ν' ἀρχίσῃ νὰ φωνάζῃ καὶ ὁ γάτος! Ὁ Beethoven ἐκτυποῦσε τὸ πιάνο σὰν κουφός. Οὐδέποτε ἦχος ὀξύτερος, ἀρμονία πλεον παρά-
τος, δὲν εἶχαν ξεσχίσει τὰ αὐτιά μου Ἐκεῖνος, ὁλόκληρος εἰς τὸν ἐνθουσιασμόν του τῆς στιγμῆς, εὐτυχὴς καὶ υπερήφανος διότι τέλος εἶχεν ἕνα ἀκροατὴν, ἐξηκολούθει τὴν συμφωνίαν του, ἔχάνετο εἰς τὴν γλυκύτεραν ἔκστασιν, ἐγελοῦσε, ἦτο ἐκτὸς ἑαυτοῦ. Ἐγὼ ἐκρατοῦσα τὰ μάτια χαμηλωμένα, ἠθέλα νὰ κλείσω τὰ αὐτιά μου, νὰ φύγω. Ἐ λοιπὸν! εὑρισκόμεθα καὶ οἱ δύο εἰς τὴν ἀλήθειαν: ἐγὼ ἦμουν εἰς τὴν γῆν, παρευρισκόμεν εἰς τὸν φοβερώτερον θόρυβον, ὅπου ἦτο δυνατὸν ν' ἀκούσῃ κανεὶς, ἐκεῖνος εὑρίσκετο εἰς τὸν οὐρανόν, ἄκουε τὴν μουσικὴν τοῦ Beethoven!... Εἰς τὸ τέλος, τὸ μαρτύριόν μου ἐτελείωσε, ἡ χαρὰ του ἐτελείωσε ἐσηκώθηκα κατακουρασμένος, ἀλλὰ κατευτυχημένος.

— Δὲν εἶνε ἀλήθεια, μού εἶπε, δὲν εἶνε ἀλήθεια ὅτι εἶνε ὠραία ἀκόμη; Δὲν εἶνε ἀλήθεια ὅτι ὁ γέρος Beethoven ἔχει ἀκόμη αἷμα μέσα στὶς φλέβες; Δὲν εἶνε ἀλήθεια πῶς αὐτὸ εἶνε ἀληθινὴ μουσική.

Καὶ μὲ ἔσφυγγε εἰς τὸ στήθος του μὲ τὰ δυνατὰ χέρια του καὶ μού ἔβρεχε τὸ πρόσωπο μὲ χοντρά δάκρυα.

— Πρέπει νὰ σοῦ δώσω κατὶ ἰδικὸν μου, ἐπρόσθεσε, κατὶ διὰ σᾶς, διὰ σᾶς μόνον!

Πλησιάσας εἰς τὸ παράθυρον ἄρχισε νὰ κτυπᾷ τὸ γαλὶ μὲ τὸ δεξὶ του χέρι, καθὼς εἶχε κάμει εἰς τὸ κατάστημα τοῦ πωλητοῦ τῆς μουσικῆς. Ἦκουε τὸν ἑαυτὸν του, συνέθετε. Ἐπειτα μού ἐπρόσφερε τὸ κομμάτι ἐκεῖνο τοῦ χαρτιοῦ, εἰς τὸ ὅποιον ἔγραψε τὴν σύνθεσίν του, τὸ ὅποιον εἶχεν ἐγγίσει μὲ τὰ χέρια του, εἰς τὸ ὅποιον εἶχε χαράξει ὅλην τὴν μεγαλοφυΐαν του, καὶ τὸ ὅποιον φυλάττω ὡς τὸ πολυτιμότερον πρᾶγμα.

(Jules Janin)

Καὶ ὁ γέλιος καὶ τὰ δάκρυα ὀφείλονται εἰς τὸ αὐτὸ αἰσθημα τῆς συγκρίσεως ἡμῶν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου. Ὁ πρῶτος εἰς τὸ αἰσθημα μᾶς δυνάμεως, μᾶς ὑπεροχῆς, μᾶς κτήσεως, ταῦτα εἰς τὸ αἰσθημα μᾶς ἀδυναμίας, μᾶς μειονεξίας, μᾶς στερήσεως.

ΟΙ ΞΡΑΝΟΙ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΦΘΙΣΙΚΩΝ

ΚΑΙ ΤΑ ΦΘΙΣΙΑΤΡΕΙΑ

ΠΡΕΞΕ καὶ πάλιν νὰ ζητηθῇ ἡ πεντάρα τοῦ λαοῦ, δι' ἕνα σκοπὸν ἀγαθοεργὸν προβλεπτικῆς φιλανθρωπίας, διὰ νὰ ἐξαναστῶν ὅλοι οἱ μεμφίμοιροι οἱ ὅποιοι διαρκῶς καὶ πῦντοτε γκρυνάζουν, χωρὶς νὰ θέλουν νὰ ἐμβαθύνουν εἰς τὰ πράγματα

Αὐτοὶ φωνάζουν πάντοτε, αὐτοὶ πέρνουν ἀμάξια διὰ νὰ ἀποφύγουν τὰς ἐφόδους, αὐτοὶ χάουν τὴν ὑπομονήν, αὐτοὶ δίδουν σχέδια φιλανθρωπικῆς δράσεως καὶ ἀμύνης ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῶν καθ' ἡμέραν φορολογουμένων.

Καὶ ὅμως τὴν ἐπαιτείαν αὐτῆν τοῦ δρόμου τὴν ὑφίστανται ἀπὸ τοὺς πολυπληθεῖς ἐπαίτας καθ' ἡμέραν καὶ κάθε ὥραν, ἐνοχλητικῆν, ἀποτροπιαστικῆν, ἀφόρητον. Εἰς κάθε τετραγωνίον τῶν Ἀθηνῶν δύο τρεῖς ἐπαίται κάθε ἡλικίας καὶ κάθε προσποητῆς ἢ πραγματικῆς ἀθλιότητος, κουτσοί, παραλυτικοί, ἀνόητοι, καὶ τυφλοὶ, ἄλλοτε μὲ μάτια κλειστὰ, ποῦ βλέπουν καὶ ἄλλοτε μὲ ἀνοικτὰ ποῦ δὲν βλέπουν, ὄρμουδν, πολιορκοῦν, φωνάζουν, ἐκβιάζουν. Πότε μὲ μίαν πληγὴν ἀπαισίαν ἀνοικτῆν, πότε μὲ ἕνα ράκος ἀκρωτηριασμένου χεριοῦ συλλέγουν δεκάρες, καὶ σᾶς ἀφαιροῦν συγχρόνως κάθε διάθεσιν δι' ἀπολαυσίν. Εἰς τὸ σύνολον τῶν ἡμερησίων εἰσπραξις ὑπερβαίνει ἴσως ὄχι μόνον ἑκατοντάδας δραχμῶν, ἀλλὰ καὶ χιλιάδα ἀκόμη. Λογαριάσετε τώρα τὰ καθημερινὰ αὐτὰ ποσὰ μὲ τὰς ἡμέρας τοῦ ἔτους καὶ ἔχετε κατ' ἐλάχιστον ὄρον ἕνα ποσὸν εἰσπράξεως ὑπερβαίνουσας τὰς ἑκατὸν ἴσως καὶ τὰς διακοσίας χιλ. δραχμὰς τὸ ἔτος.

Πρέπει δὲ καὶ νὰ σημειωθῇ ὅτι οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἀναπήρους αὐτοὺς καὶ ἀπὸ τὰ μικρὰ ζητιανάκια εἶναι ὄργανα ἐμπορίου αἰσχροκερδοῦς ἀνθρώπων φαύλων, οἱ ὅποιοι τοὺς ἐνοικιάζουν καὶ τοὺς σκορπίζουν εἰς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος διὰ νὰ ἀποκοτῶν κολοσσάδας περιουσίας ἀπὸ τὰς καθημερινὰς εἰσπράξεις τῶν.

Ἀντὶ λοιπὸν τῆς ἀπαισίας καὶ φρικιαστικῆς θέας τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, μιὰ ἡμέρα τοῦ χρόνου ἑκατὸ κυρία, εὐπρόσωποι, καθαροί, εὐγενεὶς κάθηται ἐμπρὸς εἰς ἕνα κουτάκι καὶ περιμένουν νὰ ρίξετε εἰς αὐτὸ ὅ,τι θελήσετε. Αἱ κυρία αὐταὶ δὲν θὰ κτίσουν σπίτια ἀπὸ τὴν εἰσπραξίν αὐτῆν, οὔτε θὰ ἀγοράσουν εἶδη πολυτελείας. Ἀπλούστατα θὰ συντελέσουν εἰς τὸ νὰ ἀραιωθῇ ἕνα φοβερὸν νόσημα, ποῦ μαστίζει τὴν χώραν μας καὶ ποῦ ἀπειλεῖ τὰ παι-

διὰ μας, καὶ ὄλους ὅσους ἀγαπῶμεν εἰς κάθε βήμα, εἰς κάθε γωνίαν, δρόμου εἰς κάθε στιγμήν. Καὶ ἐσύναξαν αἱ κυρία αὐταὶ εἴκοσι ἕως τριάντα χιλ. δραχμὰς, ἐλάχιστον δηλαδή μέρος τοῦ ποσοῦ, ποῦ εἰσπράττουν ἄσκοπα οἱ καθημερινοὶ ἐπαίται, καὶ ἤκουσαν πάλιν τὸν ἀναβαλομενον, χωρὶς ἐννοεῖται, δι' αὐτὸ οὔτε νὰ δευλιᾶσουν, οὔτε νὰ ὀπισθοχωρήσουν.

Καὶ τώρα ἐὰν τὸ σύστημα καθιερωθῇ καὶ ἐὰν ὁ ἔρανος γενικευθῇ δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, τὸ μέγα σανατόριον τὸ ἐπὶ τοῦ Ὑμητοῦ θὰ ἰδρυθῇ, χωρὶς τὸν φόβον τῆς ἐλλείψεως μέσων διὰ τὴν συντήρησίν του. Διότι τὸ κεφάλαιον πρὸς ἴδρυσιν τῆς οἰκοδομῆς ὑπάρχει, ἐν ἡμισυ περίπου ἑκατομύριον τοῦ αἰοιδίμου Φούγκ ὁ ὅποιος τὸ ἀφῆκεν εἰς τὴν Βασίλισσαν διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν. Μὲ τοιοῦτο κεφάλαιον ἐννοεῖται ἔτι ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ κατὶ μεγάλο, εὐπρεπὲς καὶ τέλειον, τὸ ὅποιον νὰ ἠμπορῇ νὰ νοσηλεύσῃ ἑκατοντάδας δυστυχῶν, ἀπὸ τὴν τάξιν ἐκείνων ποῦ δὲν ἔχουν τὰ μέσα νὰ μεταβαίνουν εἰς τὸ Δαβὸς καὶ ποῦ δὲν ἔχει θέσιν νὰ δεχθῇ ἢ Σωτηρία, ἀλλ' οὔτε νὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς ἰδικούς της ἀπὸ τὸ μολυσμα.

Τότε τὸ Φούγκειον ἰδρῦόμενον ὑποθέτω, ἐπὶ τοῦ Ὑμητοῦ, ὀλίγον ὑψηλότερα ἀπὸ τὸ Φθισιατρεῖον τῆς Σωτηρίας τῆς κ. Σοφίας Σχλημμαν, θὰ συνδεθῇ μὲ αὐτὸ μὲ ἕνα ὀδοντωτὸν σιδηροδρομὸν καὶ νὰ ἀποτελέσουν τὰ δύο μαζὴ ἕνα εὐεργετικώτατον ἴδρυμα, ἐφάμιλλον τῶν καλλιτέρων εὐρωπαϊκῶν τοιούτων.

Ἡ κ. Σοφία Σχλημμαν μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς της εἶναι ἐνδεδειγμένη, μετὰ τὸν θρίαμβον τῆς Σωτηρίας, νὰ διοικήσῃ καὶ τὸ Φούγκειον ὑπὸ τὴν ἀμεσον φυσικὰ ἐποπτείαν καὶ προστασίαν τῆς Α. Μεγαλειότητος Συνενομένων δὲ τῶν κεφαλαίων καὶ τῶν συνδρομῶν καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς Α. Μεγαλειότητος μετὰ τῆς κ. Σχλημμαν τὰ σανατόρια αὐτὰ θὰ ἀνταποκριθῶν τελείως εἰς τὰς ἀνάγκας ὁλοκληροῦ τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ θὰ γράψω ἐκτενέστερον μετὰ τὴν αὐριανὴν ἐπίσκεψιν εἰς τὸ ἦδη λειτουργοῦν φθισιατρεῖον τῆς Σωτηρίας, τὸ ὠραῖον καὶ θαυμασιον ἔργον τῆς κ. Σοφίας Σχλημμαν, ἡ ὁποία τελεῖ αὐριον τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς Σωτηρίας καὶ θέτει τὸν θεμέλιον λίθον νέου περιπτέρου, ἐντελῶς λαϊκοῦ, τοῦ τρίτου ἦδη ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Φθισιατρείου της.

K. PAPPEN

ΠΛΑΤΩΝΟΣ.—ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ ΑΓΑΘΩΝΟΣ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΑΣΠΑΣΙΑΣ

Ἡ Ἀσπασία αἱ μαθήτριάς καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης.

Μελπομένη (πρὸς τὴν Ἡρώ.) Εἰς πολὺ κενὴν στιγμὴν ἀδιαθέτησες, ἀγαπητή μου. Ἡ χθεσινὴ ὑποδοχὴ τοῦ Ἀλκιβιάδου εἰς τὴν νέαν του ἔπαυλιν ἦτο κατὰ ἐντελῶς πρωτοφανές.

Ἡρώ. Φαντάζομαι. Τώρα πλέον ποῦ μὲ τὴν ἐνηλικίωσίν σου, ἤμπορεῖ νὰ διαχειρίζεται ὅπως θέλῃ τὴν περιουσίαν σου, ἡ χθεσινὴ ἐορτὴ εἰς τιμὴν τοῦ Περικλέους, καὶ τῆς Ἀσπασίας θὰ ἦτο κατὰ ἐντελῶς μαγικόν.

Μελπομένη. Καὶ ἡ τοποθεσίαν τὸν ἐβοήθησε πολὺ. Ἡ ἔπαυλις εἶναι ὑψηλὰ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου τοῦ μετὰ Πεντέλης καὶ Ἡμητοῦ. Ὅλα τὰ γύρω κατὰφυτκ. Ἐπάνω τὸ μικρὸν ὄροπέδιον σκεπασμένον ὅλον ἀπὸ μεγάλα ὑπερύψηλα πεῦκα. Λίμναι τεχνηταί, ἀνθῶνες, σκιαῶδες σκεπασμένοι ἀπὸ κισσόν καὶ ἀπὸ περιπλοκάδες ρόδων. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ νερὰ ποῦ ἀναβλύζουν τεχνητῶς καὶ ποῦ σκορποῦν γύρω των εἰς ἀπότταν μὲ γάλην μίαν δροσερὰν βροχίαν.

Ἡρώ. Τὶ κρίμα νὰ μὴν ἔλθω! ὦ! πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ ἐκδρομὴ!

Μελπομένη. Τὸ φυσικὸν κάλλος εἶναι θυμάσιον, ἀλλὰ καὶ ἡ πολυτέλεια τῆς ὑποδοχῆς μοναδική.

Κάτω ἀπὸ μίαν ἀνοσσκεπασμένην σκιαῶδα ὑπ-

ἤρχαν τρίκλινα σκεπασμένα μὲ πολυτελεῖς τάπητας καὶ δέρματα τίγρεων καὶ λεόντων. Τὰ τραπέζια ἦσαν στολισμένα μὲ ἄνθη καὶ μὲ καρπούς. Δύο χρυσοὶ θρόνοι στολισμένοι μὲ δάφνης διὰ τὸν Περικλέα καὶ τὴν Ἀσπασίαν. Ἐκατὸν νέαι καὶ ὠραῖαι δοῦλαι ἦσαν παραταγμένοι εἰς τρεῖς σειρὰς κύκλω εἰς τὴν σκιαῶδα. Αἱ τῆς πρώτης σειρᾶς ἐκράτουν ἀμφορεῖς μὲ μύρα. Αἱ τῆς δευτέρας ἀργυρᾶς λεκάνας μὲ κανάτια ἀργυρᾶ καὶ ἐπίχρυσα. Αἱ τῆς τρίτης ὠραῖα στεφάνια ἀπὸ ἐκλεκτὰ καὶ σπάνια ἄνθη. Νέοι καὶ ὠραῖοι δοῦλοι ἦσαν παρατεταγμένοι ἐκτὸς τῆς σκιαῶδος. Ἄλλοι κρατοῦσαν μέτα εἰς χρυσοῦ πιάτα κρύα φαγητὰ, σερβιρισμένα μὲ θυμωστὴν πολυτέλειαν καὶ ἄλλοι μέτα εἰς χρυσοῦς ὑδρίας κρασιὰ σπάνια καὶ σιρόπια διάφορα δροσιστικά.

Ἡρώ. Παῦσε σὲ πρὸς κελῶ. Θὰ ἀρρωστήσω πάλιν ἀπὸ τὴν λύπην μου.

Μελπομένη. Ὁ Ἀλκιβιάδης ἐνδυμένος μὲ χιτῶνα χρυσοκέντητον μὲς ὑπεδέχετο ἐφόσον ἐφθάναν τὰ φορεῖα μας, ἐνῶ δοῦλοι, ἔρηθοι μόλις, ὅλοι ἐνδυμένοι ὡς μικροὶ ἐρωτιδεῖς μὲς προσέφεραν στεφάνια ἀπὸ ἄνθη καὶ μὲς ἔρρασαν μὲ ἀρώματα. Οἱ ἄνδρες εἶχαν προσηγηθῇ. Γύρω εἰς μίαν λίμνην ἐπάνω εἰς τρίκλινα, εἰς θρόνους καὶ εἰς ἀπλᾶ καθίσματα ἐκάθηντο ὅλοι οἱ ποιη-

Ο ΕΜΠΕΡ ΜΠΕΗΣ ΠΟΛΙΟΡΚΩΝ ΤΗΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΙΝ

Ἀπὸ τὸν ἔρανον. Ἡ κ. Ν. Λεβίδου.

ἐγὼ δούλη τοῦ Χάνη τῶν Τατάρων;» Εἰς τοὺς λόγους τούτους ἀποκρυσταλλοῦται ἡ ἀπήχησις τῆς παλαιᾶς πατροπαραδότου ἀγερωχίας τῶν πορφυρογεννητῶν.

Αἱ φράγκιδαι δύζυγοι τῶν Δεσποτῶν.

Εἰς τὴν δεσποτικὴν αὐλὴν τοῦ Μυστρᾶ, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐκείνου κράτους τῆς Πελοποννήσου, εἶχον αἱ ξένοι ἡγεμονίδαι περισσύτεραν ἄνεσιν παρὰ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἱεροῦ Παλατίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Εἰς τὴν πρωτεύουσάν τῆς αὐτοκρατορίας ἦσαν ἀντιμέτωποι πρὸς ἀριστοκρατίαν παλαιάν, ἐμπεφορημένην τῆς ἀκάμπτου ὑπερηφανείας μακραίωνος καταγωγῆς ἦσαν ἀντιμέτωποι πρὸς ἐθιμοταξίαν ἐξ αἰώνων λεπτολόγου ἀποκορυφωθείσης, ἔξω τέλος εἰς τὸ Ἱερὸν ἐκεῖνο Παλάτιον, τοῦ ὁποίου ἡ λαμπρότης εἶχε καταμαγεύσει τὸν κόσμον, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην τῆς ὁποίας τὸ μεγαλεῖον ἐθρυλεῖτο εἰς τὰς παραδόσεις Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. Καὶ ἠσθάνοντο ἑαυτάς, ὡς νὰ ἦσαν παραστρατισμένοι εἰς τὰς ἐκ ψηφιδωτῶν ἠγλαϊσμένας ἐκείνας αἰθούσας τῶν Βυζαντινῶν Παλατίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Μεταξὺ τῶν εἰς τὸν Ταύγετον μεταναστευσάντων ἐκ τοῦ Βυζαντίου εὐπατριδῶν, καὶ τῶν ἐγχωρίων τιμαριούχων τοῦ Δεσποτάτου αἱ ἡγεμονίδες τῶν Γάλλων καὶ Ἰταλῶν φευδαρχῶν

ἔφερον προῖκα πόλεις καὶ φέουδα, ἤρχοντο ὡς κόραι κατακτητῶν ἔχουσαι τὴν συναίσθησιν ὅτι συνέβαλλον καὶ αὐταὶ εἰς τὴν σύμπηξιν καὶ τὴν ἀύξησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους τῆς Πελοποννήσου.

Ἦσαν δὲ πάσαι αἱ ἡγεμονίδες αἱ δέσποιναι τοῦ Ἑλληνικοῦ τούτου κράτους, τοῦ ἀποκληθέντος Δεσποτάτου, ξένοι ἐν συνεχείᾳ καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν διάρκειαν τοῦ βίου αὐτῶν.

Ὁ Δεσπότης Θεόδωρος Α', ὁ πρῶτος ἡγεμῶν τοῦ οἴκου τῶν Παλαιολόγων ἐν Μυστρᾷ τοῦ διαδεχθέντος τοὺς Δεσπότης τῆς πρώτης ἱστορικῆς περιόδου τοῦ Δεσποτάτου ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Καντακουζηνῶν, ἐνυμφεύθη τὴν κόρην τοῦ δονκὸς τῶν Ἀθηνῶν Νιρίου Β' Ἀτσαγιώλη Βαρθομομαίου, τὴν ὥραιότεραν, ὡς ἐθρυλεῖτο, τῶν χρόνων αὐτῆς. Ὁ Θεόδωρος Β' τὴν Κλεώπην Μαλατέστα, καὶ αὐτὸς ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος τὴν Θεοδώραν Τόκου.

Αἱ Ἰταλίδες αὐταὶ δέσποιναι τοῦ Μυστρᾶ ἐθρυλοῦντο πάσαι διὰ τὸ κάλλος αὐτῶν. «Τὸ σῶμα, λέγουσιν οἱ χρονογράφοι, τῆς Κλεώπης Μαλατέστας ἦτο εἰκὼν τοῦ κάλλους τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἦτο ἡ Κλεώπη μὲ μίαν λέξιν «ἄγαλμα θαυμάσιον».

Εἰς τοὺς ἐπιταφίους καὶ τὰς μονωδίας τὰς ὁποίας ἔγραψαν εἰς μνήμην τῶν ἡγεμονίδων

τούτων λόγοι ἐπιφανεῖς τῆς αὐλῆς τοῦ Μυστρᾶ, ὡς ὁ μετέπειτα γενόμενος καρδινάλιος Βησσαρίων, ὁ νεοπλατωνικὸς ἀναμορφωτὴς Ἰεμιστός, εὕρισκω τὴν ἀπήχησιν τῆς ἐν τῷ Παλατίῳ τοῦ Μυστρᾶ κοινωνικῆς αὐτῶν δράσεως ἐν μέσφ τῶν λογίων καὶ καλλιτεχνῶν, οἱ ὅποιοι περιεστοίχιζον τοὺς Δεσπότης

Ἡ συμβίωσις δὲ τοῦ Θεοδώρου Β' μετὰ τῆς θαυμασίας ὡς ἄγαλμα κατὰ τὸ κάλλος Κλεώπης Μαλατέστα φαίνεται, ὅτι δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχῆς, καὶ τοῦτο ἴσως ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὴν σκέψιν νὰ γείνη μοναχός, ὅποιον τὸν βλέπομεν εἰκονιζόμενον εἰς ἓνα ἐκ τῶν τοίχων τοῦ Ἀφεντικῶ. Καὶ ἴσως, ἴσως, παρὰ τοὺς ἐπαίνους τῶν ἡμνητῶν, τὰ ἀβροδίατα καὶ ἐκλελυμένα ἰταλικά ἦθη αὐτῆς ὑπῆρξαν αἰτία δυσαρμονίας ἐν αὐλῇ, ὅπου ἐτιμᾶτο («ἡ ἐγκράτεια καὶ ἡ ἀρετή»).

Ὡπωςδὴποτε αἱ ἰταλίδες αὐταὶ Δέσποιναι τοῦ Μυστρᾶ, — τοῦτο δεικνύεται ἐξ ὧσων συμπεραίνω προσπαθῶν νὰ εὗρω εἰς τὰς πηγὰς ἴχνη τοῦ βίου των, — ἀνεμίχθησαν καὶ ἔδρασαν εἰς τὴν κοινωνίαν τῆς πρωτεύουσας τοῦ Δεσποτάτου.

(Ἀπὸ τὴν εἰς τὸν Πιρνασσὸν ὁμιλίαν τοῦ διαπρεποῦς μεσαιωνολόγου κ. Α. Ἀδαμαντίου).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΣΚΛΑΒΑ

ΠΩΣ ΤΗΝ ΑΓΑΠΟΥΣΕ τὴ θάλασσα ἡ βασιλοπούλα μὲ τὰ θαλασσιὰ μάτια, καὶ τὰ γραμμένα φρύδια, καὶ τὰ μαύρα μαλλιά, σὰν τοῦ κοράκου τὸ φτερό!

Κ' ἐβλεπε τὸ ψάρεμα. Τὰ ψαράκια νὰ λαχταροῦν, νὰ σπαρταροῦν, καὶ τὸν ψαρᾶ νὰ τραγουδῇ χαιρετίζοντας τὸ γεμάτο πλεμάτι του, νὰ τραγουδῇ χαρούμενα τραγούδια, μέσα στὴν τόση ἀγωνία, στὴν τόση λαχτάρα.

Τῆς φάνηκε, πῶς καὶ τὸ μελαχροινὸ ψαρόπουλο τὰ ἴδια μελετοῦσε, ἐνῶ ἔπλεκε τὸ πλεμάτι τὸ τρυπημένον ἀπὸ λαχτάρα ψαριῶν

Μιὰ μέρα ἡ βασιλοπούλα, ποῦ ἐβλεπε τὸ ψαρόπουλο νὰ θέλῃ νὰ μάθῃ γράμματα σ' ἓνα σχισμένον βιβλίον, τοῦ ἔρριψε τρία σακκούλια φλουριά, νὰ πάγῃ νὰ μάθῃ ὅλαις τῆς γλώσσας, ὅλαις τῆς τέχνης κι' ὅλαις τῆς ἐπιστήμης.

Καὶ τὸ ψαρόπουλο ποῦ συνείθισε νὰ βλέπῃ σὰν αὐγερινὸ τὴ βασιλοπούλα, δέχθηκε, καὶ ὅπως ἔλειπε ὁ ψαρᾶς ἐκείνην τὴν ὥρα, ἀφοῦ γύρισε τὴ φωτερὴ ματιὰ του στὴ βασιλοπούλα, καὶ τὴν εἶδε ἀπὸ χαμηλὰ σὰν νὰ ὑπόσχονταν νὰ φθάσῃ στὰ ὕψη τῆς, ἔφυγε σὰν ἀστραπή.

Πέρασαν χρόνια, ἀπ' ἄλλους πῆραν τὴ γνώσιν καὶ τὴν εὐμορφιά, σ' ἄλλους τὰ χάρισαν ἀμέτρητα.

Ἡ βασιλοπούλα ἔγεινε ἡ εὐμορφότερη κόρη σ' ὅλο τὸ βασίλειον.

Καὶ εἶνε ἡ χαρὰ τῶν γονέων τῆς, μὰ καὶ ἡ πίκρα καὶ τὸ φαρμάκι στὰ γεράματά τους.

Ἐρχονται ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ καὶ Δύσι βασιλοπούλα, μὰ ἐκείνη ἀρνιέται νὰ γίνῃ βασιλισσά τους.

Κάτι περιμένει ἀπ' τὴ θάλασσα ἡ θαλασσιὰ ματιὰ τῆς, καὶ κάθε πανάκι ποῦ ἀσπρίζει, κάμνει τὴν καρδιά τῆς νὰ χτυπᾷ.

Καὶ μιὰ μέρα, ἓνα γλυκὸ ἀγεράκι ἔφερε ἓνα ὀλόασπρο καράβι, ποῦ ἄραξε στὸ περιγιάλι, ἐκεῖ ποῦ ὁ ψαρᾶς εἶχε τὴ βάρκα του.

Πετάχθηκε ἓνα λεβεντόπαιδο, γύρισε στὸ παράθυρο τὴ φωτερὴ ματιὰ του, τολμηρὰ καὶ σταθερὰ, σὰν νὰ ἔλεγε — σ' ἔφθασα. Καὶ ἡ κόρη τὸν εἶδε ἀνάμεσα ἀπὸ ποτάμι δάκρυα, σὰν νὰ ἔλεγε — σ' ἐπεριμένω.

Ἀνέβηκε στὰνάκτορα καὶ τὸν δέχθηκαν μὲ μεγαλαῖς τιμαῖς, γιατί ἔφερεν γραφαῖς, ποῦ ἔγραψαν πῶς εἶναι τὸ πειὸ σπουδαιότερο πριγκιπόπουλο καὶ ξέρεῖ ἀκόμα καὶ τῶν πουλιῶν τὴ γλώσσα.

Μαγεύθηκαν οἱ μάγοι καὶ οἱ σοφοὶ ἀπ' ὅλο τὸ βασίλειον, καὶ τὸν ρωτοῦσαν γιὰ μεγάλα ζητήματα κ' ἐκείνος ἀπαντοῦσε στὸν καθένα στὴ γλώσσα του

Ἐπαιξε καὶ βιολὶ καὶ ὄλους τοὺς μάγεψε τ' ἀηδόνια σῶπασαν καὶ τὸν ἄκουαν μαγευμένα.

Μαγεύθηκε κ' ἡ βασίλισσα, μὰ ἡ βασιλοπούλα ἔνοιωσε στὰ σωθικά τῆς μαζὺ μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὸ θαυμασμὸ καὶ μιὰ μεγάλη περφόρεια

Καὶ ὅταν ὁ βασιλέας ἔλεγε τὸ βράδυ, πῶς ἤθελε τὸ πριγκιπόπαιδο γιὰ παιδί του, γιατί ἡ καλή του καρδιά θὰ κάμῃ εὐτυχισμένο τὸ σπῆτι του, καὶ ἡ σοφία του εὐτυχισμένο τὸ βασίλειόν του, ἡ κόρη δὲν ἀρνήθηκε.

Χαρὰ ὁ βασιλέας, χαρὰ ἡ βασίλισσα, δὲν θὰ σβύσῃ ἡ γενεὰ τους Χαρὰ ὁ λαὸς σὰν τῶμαθε!

Γι' αὐτὸ ὁ γάμος γιορτάσθηκε σαράντα μέραις καὶ σαράντα νύχταις καὶ ἦταν ἀληθινὸ πανηγύρι σ' ὅλο τὸ βασίλειον.

Ἄμα πέρασαν τὰ πανηγύρια, ἡ βασιλοπούλα στὸ νυφικὸ δωμάτιον, μὲ τὸ ὀλόασπρο φόρεμά τῆς, τὸ παρθενικόν, δάκρυσε ἀπὸ χαρὰ.

Διπλᾶ τὸν ἀγαποῦσε, γιατί ἐκείνη τὸν ἀνέστησε.

Μόνον, ἡ καλή βασιλοπούλα, ἓνα πρᾶγμα ἔξεχασε πῶς ὄλους τοὺς λογισμοὺς δὲν πρέπει

κανείς να τούς λέγη. Πληγώνει κανείς αγιά-
τρευτα.

"Έσυρε τὸν ἄνδρα τῆς στὸ παράθυρο, τοῦ
ἔδειξε τὸ περιγιάλι καὶ τοῦ εἶπε — θυμᾶσαι ;
ἐκεῖ. . ἐκείνη τῆ θέσι, τῆ θυμᾶσαι ; Ποιὸς νὰ
σοῦ τὸ ἔλεγε τότε, πῶς μὲ τῆ σοφία καὶ τῆς
χάρης σου, θὰ ἔπαιρνες γυναῖκα τῆ βασιλίσσά
σου !! ἐσὺ τοῦ ψαρᾶ ὁ γυιὸς ;

"Εκείνος σὰν νὰ ξύπνησε ἀπὸ ὄνειρο βαθύ,
γύρισε καὶ τὴν εἶδε μὲ πόνο. Τὰ θεϊκὰ χαρί-
σματα, ἡ νύχτες τῆς μελέτης, ἡ νιότη. ἡ χω-
ρὶς ἀνάπαυσι καὶ διασκέδουσι, ἀλήθεια ἦταν
τίποτε ;

"Ὅλα τῆς τὰ χρεωστοῦσε, ἀλήθεια, καὶ
τώρα τοῦ τὰ ἔρριπτε στὸ πρόσωπο.

Ρίχθηκε στὴ θάλασσα καὶ κολυμβῶντας
ἔφθασε τ' ὀλόασπρο καράβι του, κι' ὥστε ν'
ἀκούση τῆς βασιλοπούλας τῆς φωναῖς, τὸ κα-
ράβι ἀνοιξε πανιὰ κέχάθηκε καὶ ἡ σελήνη ἔδει-
χνε μόνο μιὰ γραμμὴ, τὸ δρόμο του.

"Ἐκλαψε ἡ κόρη, σκοτώθηκε! Δὲν τὸ εἶπε
μὲ σκοπὸ κακό.

"Ἦθελε νὰ τοῦ πῆ πῶς δὲν εἶνε τίποτε τὸ
γένος μπρὸς στὰ χαρίσματα.

Μαυροφορέθηκε ἡ Παρθενοχόηρα καὶ γύρεψε
ἀπ' τὸν πατέρα τῆς, νὰ ἀρματώσῃ ἕνα καράβι
καὶ νὰ τῆς δώσῃ σαράντα κορίτσια γιὰ συν-
τρόφισσες νὰ πάγῃ νὰ τὸν βρῆ.

Ὁ βασιλέας πικραμένος. ἔκαμε τὸ θέλημά
τῆς κ' ἐκείνη γύριζε ἀνδρικὰ ντυμένη ἀπὸ πο-
λιτεία σὲ πολιτεία. νὰ τὸν εὔρῃ.

Μὰ τίποτε, ἄδικα ὁ ἥλιος χρύσωσε τὸ βα-
σίλειο, ἄδικα τὰ πουλιὰ κελαδοῦσαν, ἄδικα τὰ
λουλούδια θύμιαζαν τὸν ἀέρα. "Ὅλα νεκρά, ὅλα
"Ἐλειπ' ἐκείνος.

Σὲ κάθε πολιτεία νέα ἐλπίδα καὶ κατόπι
ἀπελπισία μαύρη, ὀλοσκοτόεινη. Τραβοῦσε τὰ
ὀλόξανθα μαλλιά κ' ἔκλαιαν γύρω τῆς ἡ σα-
ράντα κόραις.

Τὸ πανὶ τοῦ καραβιοῦ μας ἀρμένιζε μὲ τὴν
ἐλπίδα μόνο, ἐκείνην εἶχε ὁδηγὸ καὶ τέλος
ἔφθασε σὲ μιὰ πολιτεία μακρυνή.

Διαλαλητάδες διαλαλοῦσαν αὐτὸ τὸ διαλά-
λημα :

— "Ὅποιος κάμει νὰ λαλήσῃ ὁ μουσικὸς τοῦ
βασιλέα σ' ἐτρεῖς μέραις, θὰ πάρῃ ἀτίμητα
χαρίσματα. Μὰ ὅποιος ὑποσχεθῆ καὶ δὲν τὸ
κάμῃ θὰ χάσῃ τὸ κεφάλι του

Τρέχει ἡ κόρη στὸ διαλαλητὴ καὶ ρωτᾷ ση-
μάδια, καὶ μαθαίνει πῶς ὁ μουσικὸς τοῦ βασι-
λέα εἶναι ξένος, πανώρηο λεβεντόπαιδο, καὶ ὁ
βασιλέας παραπικραίνεται ποῦ στέκει ἀμίλη-
τος, καὶ γλώσσα ἔχει μοναχὰ τὸ βιολὶ τὸ πα-
ραπονεμένο.

"Ἡ κόρη ἄστραψε ἀπὸ χαρὰ. Κατάλαβε
πῶς ἐκείνος εἶνε ὁ ἀγαπημένος τῆς.

Τρέχει στὸ βασιλέα καὶ τοῦ λέγει
— "Εγὼ, παινεμένη μου βασιλέα, θὰ κάμω
τὸ μουσικὸ σου νὰ λαλήσῃ.

Ὁ βασιλέας τῆς ἔδειξε δυὸ τρία κεφάλια
μάγων καὶ γιατρῶν καὶ εἶπε λυπημένος.

— Κρίμα στὴ νιότη σου.
Μὰ ἐκείνη θέλει νὰ τὸν ἰδῆ καὶ ἄς πεθάνῃ.

Τὸν εἶδε. Πέφτει στὰ πόδια του, τὸν παρα-
καλεῖ.

Ὅυτε τὴν εἶδε, οὔτε τὴν ξέρει. Βουβός, ἀμί-
λητος "Ἄν ἔμαθε νὰ μιλῆ ὄλαις τῆς γλώσσας,
ξέρει καὶ νὰ σωπαίῃ σὲ ὄλαις τῆς γλώσσας
ἀκόμη καὶ στὴ γλώσσα τῆς ἀγάπης.

Πέρασε ἡ πρώτη ἡ βραδυνά, ἕνα βῆμα
ἔκαμε ἡ κόρη στὸ χάρο.

Μὰ τὸν βλέπει ὅλη τὴν ἡμέρα, αὐτὴν τὴν
εὐτυχία ὁ χάρος δὲν μπορεῖ νὰ τὴ σβύσῃ.

Τῆ δεύτερη μέρα τὸν παρακαλεῖ ἡ βασιλο-
πούλα.

— "Ἄχ, ἐσὺ τὰ ψάρια τὰ λυπόσουνα κ'
ἐκλαιες, καὶ τώρα, ἀπιστε, θέλεις τὸ χαμό μου ;
Βουβός, ἀμίλητος. Μόνο τὸ βιολὶ του δοξά-
ριζε πειὸ παραπονετικά.

Πέρασε κ' ἡ δεύτερη βραδυνά ἀκόμη ἕνα
βῆμα στὸ χάρο.

"Ἐξω ὁ λαὸς ἀγρίεψε. Τί ἄδικο αἶμα θὰ
χυθῆ !!

Μὰ ὁ βασιλέας ἔτσι τὸ εἶπε καὶ ἔτσι θὰ
γένῃ.

Τὴν τρίτη μέρα δὲν ἔκλαψε πειὰ ἡ βασιλο-
πούλα, φόρεσε τὰ νυφικά τῆς, ξέπλεξε τὰ χρυ-
σόξανθα μαλλιά καὶ τὸν ἔβλεπε τὸν ἀγαπη-
μένο τῆς μ' ἐκείνα τὰ μάτια ποῦ θᾶκλεινε ὁ
χάρος.

Τὸ βιολὶ ἔχυνε παράπονα ποῦ ξέσχιζαν
καρδιαῖς.

Ἡ βασιλοπούλα μιὰ χάρι ζήτησε ἀπὸ τὸν
βασιλέα Ὁ μουσικὸς νὰ βρεθῆ ἀντίκρυ τῆς,
τὴν ὥρα ποῦ θὰ τὴν κρεμνοῦνε.

Περίμενε νὰ ξεχάσῃ καὶ θελιά καὶ μακε-
λάρη βλέποντας τὸν ἀγαπημένο τῆς.

Ὁ βασιλέας δέχθηκε. Ἡ καρδιά του πο-
νοῦσε μέσα, μὰ δὲν μπορούσε πειὰ νὰ πάρῃ
πίσω τὸ βασιλικὸ του λόγο καὶ συλλογίσθηκε
μόνο βαθεῖα βαθεῖα, πῶς καλλίτερα καὶ ὁ βα-
σιλέας νὰ μὲνῃ ἀμίλητος, καλλίτερα παρὰ νὰ
μιλῆ ἀσυλλόγιστα.

Μαζεύθηκε λαὸς σὰν τὰ μαλλιά τῆς κεφα-
λῆς μας.

Σ' ἕνα θρόνο ἡ βασίλισσα δακρυσμένη καὶ
πονεμένη, σ' ἄλλο θρόνο ὁ βασιλέας συλλογι-
σμένος, καὶ σ' ἄλλο ὁ μουσικὸς ἄλαλος.

Ἐπὶ τὸν ἔρανον. Ἡ δεσποινὶς Οὐρανία Βουγιούκα.

Ὁ μακελάρης ἀνέβασε τὴν κόρη στὸ σκα-
μνί. Πέρασε στὸν ἀφρόπλαστο λαιμὸ τῆ θελιά
κ' ἔτριξαν τὰ μαργαριτάρια τῆς καὶ θαρρεῖς
χλώμιασαν πειὸ πολύ.

Ἡ ματιά τῆς καρφωμένη στὸν ἀγαπημένο
τῆς εἶχε μέσα κάτι ἀπὸ παράκλησι, καὶ κάτι
ἀπὸ συγχώρεσι.

Σιωπὴ μεγάλη. Διηγοῦνται, πῶς ὁ μακελά-
ρης σκούπισε κρυφὰ κρυφὰ ἕνα δάκρυ, τὴν
ὥρα ποῦ ἔπαιρνε τὸ σκαμνί.

Μὰ ἔξαφνα ὁ μουσικὸς κάμνει ἕνα νεῦμα στὸ
μακελάρη καὶ πλησιάζει στὸ βασιλέα

Μίλησε, μίλησε, εἶπαν ὅλοι...καὶ ἐξέσπασαν
σὲ ἀναφυλλητό.

Ὁ βασιλέας δάκρυσε κ' ἐκείνος.

— Ὁ λόγος σου ὁ βασιλικὸς κατεδίκασε τὴ
βασιλοπούλα, γιὰ χάρι μου, στὸ θάνατο. Ἐχω
τὸ δικαίωμα ν' ἀγοράσω τὴ ζωὴ τῆς ;

— Ναί, μετὰ χαρᾶς.

Σοῦ δίνω πέντε παράδες.

"Ἐδωκε πέντε παράδες, ἔλυσε μόνος του τὸ
σχοινὶ καὶ τῆς εἶπε, σιγὰ σιγὰ.

— "Ἐλπίζεις ποτέ, ἐσύ, ἡ βασιλοπούλα, νὰ
ἀγορασθῆς ἀπὸ τὸ γυιὸ τοῦ ψαρᾶ γιὰ πέντε
παράδες ;

Μὰ ἐκείνη, σὴν ἔπαυσε. Σκλάβια του ; ἦταν
σκλάβια του ἀπ' τὴ στιγμή ποῦ τὸν πρωταγά-
πησε. Καὶ τῆς ἀγάπης ἡ σκλαβιά εἶναι ἡ πειὸ
γλυκεῖα σκλαβιά. Σκλαβιά τῆς φαίνονταν τὸ
βασιλείου, καὶ τώρα βασιλείου ἡ σκλαβιά τῆς.

Ὁ βασιλέας ἔδωκε τὸ μισὸ βασιλείου του
στὸ μουσικὸ κ' ἐγύρισαν ὅλοι μαζὺ στὸ μαυρο-
φορεμένο παλάτι τοῦ πατέρα τῆς. Καὶ γιόρτα-
σαν ἄλλαις σαράντα μέραις χαρὰ καὶ σαράντα
νύχτες πασχαλιά.

"Ἐζησαν αὐτοὶ καλὰ κ' ἐμεῖς καλλίτερα.

νους από τον κόλπον σου. Είσαι και θέλεις μείνει ελευθέρη, διότι απ' εαυτού σου απετίναξες τον ζυγόν σου, διότι κατετρόπωσες τών εχθρών σου την λύσσαν με το ίδιοι θάρος σου, διότι εθραυσες τās αλύσεις σου με την ιδίαν σου δύναμιν.

Καθώς τὰ ἄθλα, τὰ ὁποῖα τῆς Θεᾶς ὁ εχθρικός ζῆλος ἀνέθεσεν ἄλλοτε πονηρῶς εἰς τὸν Ἡρακλέα πρὸς ὄλεθρον του, τὸν ἀνύψωσαν εἰς τὸν Ὀλυμπον, τῶν τυράννων σου τὸ μῖσος ὁμοίως σὲ ἀναγκάζει εἰς θρίαμβον.

Ἀλλὰ νέφη σκοτεινὰ καὶ πυκνὰ σκεπάζουν τὸν οὐρανόν σου, Ἑλλάς! ἀστραπαὶ συχναὶ φλογίζουσι θάλασσαν καὶ ξηρὰν, καὶ εἰς τοὺς υἱούς σου ἀπειλοῦν θάνατον.

Ἄλλ' ἀπ' οὗ νέφη ἐπὶ νεφῶν καὶ κύματα σωρευθῶσι ἐπὶ κυμάτων, ἡ τρικυμία θέλει κατευνασθῆ, χαρμῶσυνος καὶ λαμπρὴ αἰθριότης θέλει τὴν διαδεχθῆ αἰφνιδίως, καὶ ἡ χειμασθεῖσα φύσις λαμπροτέρα θέλει ἀνθίσει.

Καὶ μεγαλοπρεπεστέρα θέλεις ἀναλάμψει, Ἑλλάς, ἀπὸ τοὺς αἱματώδεις σκοτεινοὺς αἰμῶνες τῶν μαχῶν σου! μὴν ἀπαυδῆς καὶ εχθρὰ ἡ τύχη ἂν σὲ φανῆ, βέβαιος εἶναι ὁ θρίαμβός σου. Εἰς τὴν γῆν τὰ μεγάλα με πόλεμον ἀποκτῶνται.

(Τῆς Δ. Μεγαλειότητος τοῦ Λουδοβίκου τῆς Βυαρίας)

ΛΙΓΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΟΔΑ

Ἀπὸ τὸ παράθυρο μου βλέπω τὰ μεγάλα μαῦρα σύννεφα ποὺ κυλοῦνται στὸν οὐρανὸ καὶ συλλογίζομαι μιὰ κυρία ποὺ θὰ εἶνε εὐχαριστημένη τώρα μετὰ τὸ συννέφιασμα τοῦ οὐρανοῦ μετὰ τὸ κρύο καὶ μετὰ τῆς λάσπης. Βέβαια θὰ σᾶς φανῆ παράξενο πῶς μιὰ κυρία ἔμπορεῖ νὰ βρῆσκῃ εὐχαρίστησι στὴν κακοκαιρία καὶ ὄχι στὸν ἡμερο καιρὸ, τὸν γλυκὸ ποὺ εἴχαμεν τὴν περασμένην ἔβδομάδα.

Ἀλήθεια εἶνε κάπως περίεργο καὶ ἐν τούτοις τὸ ἐπιθυμοῦσε τόσο ἡ κυρία αὐτὴ καὶ εἶχε τόσο δίκαιο. Ἐκίνησα βέβαια τὴν περιέργειάν σας τώρα καὶ θὰ θέλετε νὰ μάθητε τὸ γιατί πῶς ἐξηγεῖται ἡ ἰδιοτροπία αὐτῆ.

Βρέθηκα προχθὲς μέσα εἰς ἕνα σαλόνι φιλικὸ γεμάτο ἀπὸ κυρίες καὶ κυρίους. Τὸ σαλόνι δὲν εἶχε τὴν χειμωνιάτικη ὄψιν μετὰ τὰ κλεισμένα παράθυρα, τῆς κατεδασμένης κουρτίνας καὶ τὴν ἀναμμένην θερμάστρα. Ἦτο ἀνθοστολισμένο μετὰ Πασχαλιᾶς λουλούδια, εἶχε τὰ παράθυρά του ἀνοικτὰ καὶ ἕνα ἐλαφρὸ μυρωμένο ἀεράκι ἤρχετο ἀπὸ τὸν κήπο.

Ὅλοι μιλοῦσαν γιὰ τὴν καλωσύνη τοῦ καιροῦ, γιὰ τὴν ἀνοιξί καὶ γιὰ τὰ θέληγτρα τῆς. Ἀπ' ὅλους ὁμως ἐξεχώριζεν ὁ ἐνθουσιασμὸς κάποιου νέου ρω-

μαντικοῦ, ἴσως ποιητοῦ, τὸν ὁποῖον ἄκουσα νὰ λέγῃ, σ' ἕνα μικρὸ κύκλο κυριῶν.

Τί τὰ θέλετε, κυρίαί μου, ἔχω ἀναγεννηθῆ αὐτὲς τῆς ἡμέρας τῆς ἀνοιξέως! ἄχ! αὐτὸς ὁ χειμῶνας μετὰ τὸ μολυβένιο οὐρανὸ, μετὰ τὴν λάσπη καὶ τὸ κλείσιμο τὸ φοβερὸ στὰ καφενεῖα καὶ στὰ σπήτια μετὰ εἶχε πλήξει. Νὰ, τώρα κάθε βράδυ τρέχω στοὺς κάμπους μέσα στὴν ὀλόφρεσκῃ ἐκεῖνῃ πρασινάδα, μετὰ στὸ φῶς, στὴν χαρὰ, στὴν ἀναγέννησι. Ὅλα στὰ μάτια μου τώρα φαίνονται ὁμορφότερα καὶ σεῖς ἀκόμη κυρίες μου, θὰ τὸ πιστεύσετε, μοῦ φαίνεσθε πιδ' ἑλκτικῆς μετὰ ἀνοιξιάτικα ἀνοικτόχρωμα φορέματά σας καὶ μετὰ τὰ λουλουδένια καπέλλα σας.

Ὅλες ἡ κυρίες ποὺ τὸν ἐπερικύκλωναν γέλασαν καὶ τὸν ἐχειροκρότησαν.

Ὡραῖα, ὦραῖα τὰ λέτε, εἶπαν δύο τρία στόματα μαζί. Εἶνε πράγματι ἀπολαυστικὴ αὐτὴ ἡ ἐποχὴ, ἐπρόσθεσε μιὰ πεταχτὴ ξανθοῦλα μετὰ φρέσκῃ τουαλέτα ἀνοιξιάτικη καὶ ἐγὼ εἶμαι ἐνθουσιασμένη αὐτὲς τῆς ἡμέρας! Ὅλα τριγύρω μου εἶνε καινούργια ἀπ' τὰ λουλούδια τοῦ κήπου ὡς τὰ ρούχα μου καὶ τὰ καπέλλα! καὶ μ' ἀρέσουν τόσο πολὺ τὰ καινούργια πράγματα.

Ἐξαφνα μέσα στὰ ἐγκώμια ποὺ ἐπλέκονταν γύρω στὴν ἀνοιξί, ἀκούσθηκε μιὰ φωνὴ μελαγχολικὴ ἀπὸ τὴν ἄλλῃ μεριά τοῦ σαλονιοῦ.

Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι διόλου ἐνθουσιασμένη μετὰ τὴν ἀνοιξί καὶ μετὰ τὰ καινούργια ποὺ μᾶς φέρει. Ὅλων τὰ μάτια ἐγύρισαν μετὰ ἐκπληξί: στὴν κυρία, ποὺ εἶπε τὰ λόγια αὐτά. Ἦτο μιὰ ἡλικιωμένη γυναῖκα, μετὰ μορφὴ σεβαστῆ, ἡ ὁποία σηκώθηκε μετὰ κάποια νευρικότητα ἀπὸ τὴν θέσι τῆς, στάθηκε στὸ μέσον τῆς σάλας καὶ ἐξηκολούθησε.

Ναί, δὲν εἶμαι καθόλου εὐχαριστημένη αὐτὲς τῆς ἡμέρας. Εἶνε πολὺ περίεργο, θὰ μοῦ πῆτε δὲν εἶνε ἔτσι; Ἐλοιπὸν θὰ σᾶς ἐξηγηθῶ.

Καὶ πρῶτα, πρῶτα πρέπει νὰ ξεύρετε ὅτι δὲν ἔχω τὴν εὐτυχίαν νὰ εἶμαι ἑκατομυριοῦχος καὶ ἔπειτα ὅτι εἶμαι εὐτυχῆς μητέρα τριῶν κοριτσιῶν, τὸ ὁποῖα αὐτὴ τὴν ἐποχὴ μετέβαλαν τὸ σπῆτι μου εἰς κόλασιν. Ὅλοι σας βέβαια ξεύρετε ὅτι ἀνοιξίς δὲν θὰ εἶπῃ μόνον καινούργια φύλλα καὶ καινούργια ἄνθη ἀλλὰ καὶ καινούργια φορέματα, καπέλλα, καὶ ἄλλῃ μὸδα. Φυσικὰ καὶ τὰ κορίτσια μου δὲν εἰμποροῦσαν παρὰ νὰ συμμορφωθοῦν μετὰ τὰς συνηθείας τοῦ καλοῦ κόσμου καὶ νὰ ἀρχίσουν τὰς ἀπαιτήσεις των καὶ τῆς κλάψης των. Πῶς θὰ ἔκαμναν τὸν περίπατό των εἰς τὴν ὁδὸν Κηφισσίας, ἀκόμη μετὰ τὰ σκοῦρα χειμωνιάτικα των tailleur, ἐνῶ δέκα τουλάχιστον κυρίες καθὼς πρέπει ἔκαμαν τὴν ἐμφάνισίν των μετὰ τουαλέτες demi-saison. Εἶνε ἀλήθεια ὅτι εἰμποροῦσαν νὰ φορέσουν μιὰ χαρὰ τὰ περισυνὰ των φορέματα τὰ ὁποῖα διατηροῦνται πολὺ καλὰ! δυστυχῶς ὁμως ἡ μὸδα δὲν τοὺς τὸ ἐπιτρέπει: Πῶς νὰ φορέσουμε, λέγουσι, φορέματα ριγέ, ἐνῶ ἐφέτος συνειθίζονται τὰ καρὲ καὶ πῶς νὰ ἔχωμεν μανίκια κοντὰ, ἐνῶ συνηθίζονται πολὺ μακρὰ. Ἐπειτα τὰ καπέλλα τὸ ἴδιο. Δὲν εἶνε τῆς μὸδας καὶ αὐτά, δὲν ἔχουν ψηλοὺς τε-

Πρόσφυξ ἀπὸ τὴν Βουλγαρίαν. (Ἀπὸ τὸ βιβλίον τῶν προσφύγων)

πέδες, οὔτε μπόρ μικρά! εἶνε ἀδύνατον νὰ φορεθοῦν, πρέπει νὰ πεταχθοῦν. Καὶ ὅταν δὲν πραγματοποιηθοῦν ἡ ἐπιθυμίαι των, ἔχομεν στενοχώριες, χλωμιάσματα, ἀναιμίες, μελαγχολίες.

Καταλαμβάνετε λοιπὸν τώρα γιατί δὲν εἶμαι ἐνθουσιασμένη διόλου μετὰ τὴν ἀνοιξί καὶ γιατί δὲν μοῦ κάμουν καμμίαν αἴσθησιν τὰ ὦραῖα χρώματα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς καὶ ἡ μενεξεδένιες δύσεις, καθὼς λέγουσι οἱ ποιηταί.

Ἐγὼ, θὰ τὸ πιστεύσετε; θὰ ηὐχόμουν νὰ συννέφιαζε ὁ οὐρανὸς γιὰ λίγες ἡμέρας, νὰ ἐμετριάζετο αὐτὴ ἡ γλύκα τοῦ καιροῦ, γιὰ νὰ ἡσυχάσω λίγο ἀπὸ τῆς φωνῆς καὶ γκρύνιες τῶν κοριτσιῶν μου. Καὶ ὁμως ἂν δὲν ἦτο αὐτὸ τὸ μεγαθέριον ἡ μὸδα ποὺ μᾶς ροφᾷ τὸ αἷμα μας κάθε καινούργια ἐποχὴ, θὰ ἔμπορούσα καὶ ἐγὼ καὶ πολλὰς ἄλλας μητέρας νὰ ἀπολαύσωμεν τὰ καλὰ τῆς φύσεως καὶ νὰ πλέκωμεν ὕμνους στὴν ἀνοιξί, ὅπως πρὸ ὀλίγου ὁ καλὸς αὐτὸς νέος. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ μὸδα, ἡ κακὴ αὐτὴ μάστιξ, δὲν μᾶς ἀφίνει καιρὸ γιὰ τέτοιες ἀπολαύσεις. Δὲν ἦτο δυνατόν τάχα νὰ εὑρεθῆ ἕνας τρόπος νὰ πολεμήσωμεν αὐτὸ τὸ κακὸ ποὺ μᾶς κάνει νὰ με-

ταμορφωνόμεθα κάθε λίγο κατὰ τρόπον γελοιωδέστατον; Δὲν εἰμποροῦσε μέσα στοὺς τόσους συλλόγους νὰ συστηθῆ ἕνας σύλλογος, ὁ ὁποῖος νὰ φροντίσῃ γιὰ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ φορέματος ἐπὶ τὸ λογικώτερον καὶ οικονομικώτερον;

Ἐν τῷ μεταξύ σᾶς ἀφίνω νὰ σκεφθῆτε καὶ πηγαίνω εἰς τὰ ἐμπορικὰ νὰ συναντήσω τὰ κορίτσια μου, τὰ ὁποῖα μετὰ περιμένουν νὰ πάρω κ' ἐγὼ ἰδέαν τῶν νέων ὑφασμάτων... Ἐφυγεν, ἐνῶ ὅλοι ἐμείναμε πρὸς στιγμὴν σιωπηλοί. Εὐρῆκαμεν φαίνεται ὅλοι τὰς ἰδέας τῆς πολὺ λογικᾶς, ὅπως πιστεύω ὅτι θὰ τῆς εὑρετε καὶ σεῖς, χωρὶς βέβαια ἀποτέλεσμα.

X.K.

ΣΥΝΤΟΜΑ ΛΟΓΙΑ

Συνήθως ἔχομεν πολὺν συγκεχυμένην καὶ ἀόριστον ἰδέαν περὶ τῆς ἰδίας εὐτυχίας, λαμβάνομεν ἄμεσον συνειδησιν αὐτῆς, ὅταν ἡ πολὺ μεγάλη δυστυχία διέρχεται παρὰ τὸ πλευρόν μας.

K. ΑΔΑΜΙΑΔΟΥ

τοχοι εις ὄλον αὐτὸν τὸν ἐμφύλιον σπαραγμὸν καὶ ὅτι μόνον εἰς Ἑλλήν ἀξιωματικὸς τοῦ Τουρκικοῦ Στρατοῦ ὁ κ. Σπαθάρης ἔπεσε θύμα, φρονεθεὶς ὑπὸ Τούρκων στρατιωτῶν.

Εἰς τὰ Ἄδανα ὅμως καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐν γένει τῆς Ἀνατολῆς ἔγιναν φοβεραὶ σφαγαὶ ἐντελῶς μὲν ἄσχετοι πρὸς τὸ κίνημα τῆς Κιπόμεως, ἀπορρέουσαι ὅμως καὶ αὐταὶ ἀπὸ πολιτικούς σκοπούς, εἰς τοὺς ὁποίους τὰ πολλὰ καὶ ἐξ Ἑλλήνων καὶ ἐξ Ἀρμενίων θύματα ἦσαν ἐντελῶς ξένα.

Ἡ κατάστασις αὐτὴ καὶ ὁ ἐπακολουθήσας φυσικώτατα πανικὸς ἔκαμεν, ὥστε πλεῖστοι Ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι νὰ καταφύγουν εἰς τὴν Ἑλλάδα καθῶς καὶ Τούρκοι ἐπιφανεῖς ἐκ τῶν καταδιωκομένων.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ

Θέατρα, συναυλία, φιλολογικαὶ ἑορταί, ὅλη ἡ κίνησις τῶν γραμμάτων καὶ τῆς τέχνης τοῦ δεκαπενθημέρου αὐτοῦ παρουσιάζουν κατὰ ἐξαιρετικὸν ἐνχάριστον, προοδευτικόν, τὸ ὅποιον συγκινεῖ καὶ ἐνθουσιάζει.

Ἡ ἑορτὴ τῆς τριακονταετηρίδος τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων, τὴν ὁποίαν μικροὶ καὶ μεγάλοι ἐώρτασαν μὲ ἀγάπην καὶ ἐνθουσιασμόν, συνέπεσε τὴν ἰδίαν ἡμέραν μὲ τὴν πρώτην παράστασιν τῆς Διδούς, τοῦ πρώτου γνησίου Ἑλληνικοῦ μελοδράματος, τὸ ὅποιον ἔχει ὑπόθεσιν Ἑλληνικὴν, μουσικὴν Ἑλληνικὴν πρωτότυπον, λιμπρέτο Ἑλληνικὸ καὶ ἐπαίχθη Ἑλληνικὰ ἀπὸ Ἑλλήνων ἠθοποιῶν. Μὴ ἡμέρα διπλῶ φωτισμένη, καὶ διπλῶ ἐωρτασμένη μὲ ἀληθινὸν θρίαμβον. Δὲν μᾶς μένει σήμερον θέσις νὰ γράψωμεν ἀναλυτικὰ, οὔτε διὰ τὴν μίαν οὔτε διὰ τὴν ἄλλην. Ἀπλῶς ἀναφέρομεν τὸν θρίαμβον ἐνὸς ἀγωνιστοῦ τῆς μορφώσεως τῆς παιδικῆς ἡλικίας, καὶ ἐνὸς ἥρωος τῆς μουσικῆς μας Ἀναγεννήσεως. Τὰ ἄλλα θὰ τὰ εἰποῦμεν μεθῦρον. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον συνιστῶμεν εἰς τὰς ἀναγνωστρίας μας εἶναι νὰ κάμουν ἴωρα μεγάλα διὰ τὸ γεννώμενον Ἑλληνικὸν μας μελοδράμα, ὅτι ἔκαμαν μικραὶ διὰ τὴν Διάπλασιν. Νὰ τὸ παρακολουθήσουν μὲ ἀγάπην, νὰ τὸ ἐκτιμήσουν ὅσον τοῦ ἀξίζει, νὰ ἐνθαρρύνουν τὸν κ. Λαυράγκαν, τὸν ἀκούραστον συνθέτην, ὁ ὁποῖος κατῴρθωσε τὸ θαῦμα αὐτό, ὅχι μόνον νὰ γράψῃ ἕνα δυνατὸν μουσικὸ ἔργον, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸ ἀναδιδάσῃ μὲ ἐπιτυχίαν εἰς τὴν σκηνήν, καὶ νὰ ἰκανοποιήσουν τὴν ἀνταπόκρισιν τῶν Ἑλλήνων ἠθοποιῶν, οἱ ὁποῖοι μὲ πενιχρότατα μέσα καὶ αὐτοδημιουργοὶ κατῴρθωσαν νὰ ἐνταρκώσουν καὶ πραγματοποιήσουν τὸ ὄνειρον τοῦ Ἑλλήνος διδασκάλου τῶν.

Εἰς τὴν μουσικὴν κίνησιν τοῦ δεκαπενθημέρου αὐτοῦ περιλαμβάνεται ἡ συναυλία εἰς τὸ Ὠδεῖον τῆς Ρωσίδος sorgrano φόν Κλέμ, ἡ ὁποία συνέπεσε δυστυχῶς τὸ ἴδιον βράδυ μὲ τὴν πρώτην τῆς Διδούς καὶ ἡ συναυλία τῆς μοναδικῆς ἀρπιστρίας μας δος Λουκίας Ἰωάννου εἰς τὸν Παρνασσόν.

Ἡ συμπαθὴς καλλιτέχνις δίδει καὶ πάλιν δειγμάτα τῆς τέχνης τῆς μὲ τὴν ὠραίαν αὐτὴν συναυ-

λίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος εὐγενῶς προσφερθέντες ἡ κ. Νίνα Φωκᾶ καὶ ὁ κ. Tony Schuldze. Περὶ τῆς συναυλίας αὐτῆς θὰ γράψωμεν ἐκτενεστερα.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑ

Ἀρακὸς καὶ πιζέλια εἶναι τὰ χορταρικὰ τῆς ἐποχῆς μετὰ τῆς ἀγνιάρας καὶ τὰ κουκιά. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἀνοιξιάτικα χορταρικὰ εἶναι θρεπτικά, τωνωτικά καὶ στολίζουσι λαμπρὰ τὰ ψητὰ ἢ ἀποτελοῦν ἰδιαίτερα πιάτα τῆς κουζίνας ἀπὸ τὰ πλέον ἐκλεκτά. Εἶναι ἐλαφρά, εὐπεπτα, καὶ ἡμποροῦν νὰ χρησιμεύσουν ὡς τροφή εἰς τὰ ἀδυνατώτερα στομάχια. Τὰ πιζέλια καὶ ὁ ἀρακὸς δὲν καλλιεργοῦνται ἀρκετὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ δι' αὐτὸ πωλοῦνται σχετικῶς ἀκριβά.

Ἀρακὸς. Μία ὀκ. ἀρακὸς καθαρισμένος, 2 καρδιὰς μαρουλιῦ, 1 κρομμυδάκι φρέσκο, ἀλατοπίπερο, μία καλὴ κουταλιὰ βούτυρο, μία κουταλιὰ ζάχαρι. Βάζετε ὅλα μαζὴ εἰς τσουκάλι, ἀλοιμμένον κατὰ προτίμησιν, ἐπάνω τὸ σκεπάζετε μὲ ἕνα βαθὺ πιάτο γεμάτο νερὸ καὶ τὸ βάζετε νὰ σιγοψηθῇ εἰς σιγανὴ φωτιὰ ἀνακατώνουσα ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν. Σερβίρετε εἰς τὸ μέσον τὸν ἀρακὰ καὶ γύρω φέτες ψωμι τηγανισμένες μὲ αὐγὰ μάτια ἐπάνω, ἢ μὲ αὐγὰ πηκτὰ κομμένα εἰς δύο. Ἄν θέλετε κάμνετε καὶ τὴν γνωστὴν ἄσπρην σάλτσαν bechamel, καὶ τὰ σκεπάζετε, ὅπότεν εἶναι ἐκλεκτὸ πιάτο διὰ γεῦμα ἐπίσημον. Μὲ τὸν ἴδιον τρόπον τὰ κατασκευάζετε καὶ πουρέ. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι δὲν βάζετε βούτυρο εἰς τὸ βράσιμο, καὶ βάζετε ἅμα τὰ ζυμώσετε καὶ τὰ περάσετε ἀπὸ τὸ τρυπητό, 1 κουταλιὰ φρέσκο βούτυρο καὶ τὰ σοτάρετε, πρὶν νὰ ρίψετε τὸ γάλα. Μὲ τὸν ἴδιον τρόπον κάμνετε καὶ τὰ κουκιά πουρέ, τὰ ὁποῖα καθαρίζετε καὶ ἀπὸ τὰ δύο φλούδια τῶν.

Ἀρακὸς ἢ πιζέλια μὲ jambon. Ἀναλύσατε εἰς τὴν φωτιὰ μὴ κουταλιὰ βούτυρο καὶ περάσατε μέσα κομμάτια λεπτὰ jambon μὲ τὸ πάχος του. Βγάλετε τὸ jambon προσθέτετε μὴ κουταλιὰ φαρίνα, κοκκινίσατε καὶ προσθέτετε λίγο, λίγο ἀρκετὸ ζουμι κρέατος. Ρίξτε μέσα τὰ πιζέλια μὲ μαϊντανό, μὲ ρίζαν μαρουλιῦ μὲ ἕνα κρομμυδάκι καὶ μὲ ζάχαρι. Τὰ ἀφήνετε νὰ σιγοψηθοῦν ὅταν εἶναι ἔτοιμα, ρίπτετε τὸ jambon, νὰ πάρῃ μία βράσι καὶ σερβίρετε τὰ πιζέλια εἰς τὴν μέση τὸ jambon γύρω. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον κατασκευάζετε καὶ κουκιά καθαρισμένα καὶ ἀπὸ τὰ δύο φλούδια τῶν.

Ἀρακὸς ἢ πιζέλια μὲ κρέμα. Λύοντε 2 κουταλιὰς φρέσκο βούτυρο μὲ ὀλίγη φαρίνα. Ὅταν ἐνωθοῦν καλά, χωρὶς νὰ κάψῃ τὸ βούτυρο, ρίπτετε τὰ πιζέλια ἢ τὸν ἀρακὰ σας μὲ καρδιὰ μαρουλιῦ, κρομμυδάκι, ἀλατοπίπερο. Τὰ ψήνετε εἰς σιγανὴν φωτιὰ μὲ νερὸ εἰς τὸ πιάτο. Ὅταν εἶναι ἔτοιμα ἔχετε παραγγεῖλει εἰς τὸν γαλατὰ σας 50 δρ καλὴ κρέμα βουτύρου, τὴν ὁποίαν κτυπᾶτε καλά μέσα εἰς μὴ λεκανίτσα μὲ ψιλὴ ζάχαρι, τὴν χύνετε εἰς τὰ πιζέλια σας τὰ σοτάρετε 2 λεπτὰ καὶ τὰ σερβίρετε. Εἶνε ἔξοχα.